

Методичні вказівки до Закону № 184/1999 Зб. з. про використання мов національних меншин в редакції наступних правових норм

Управління уряду Словацької Республіки (далі - Управління Уряду) відповідно до § 7а абз. 1 Закону № 184/1999 Зб. з. про використання мов національних меншин в редакції наступних правових норм (далі - Закон № 184/1999 Зб. з.) у співробітництві з експертною комісією¹ для використання Закону про мови національних меншин видає наступні Методичні вказівки до Закону № 184/1999 Зб. з. про використання мов національних меншин в редакції наступних правових норм (далі - «методичні вказівки») у такій редакції:

Ст. I

Мета та сфера використання методичних вказівок

1. Метою методичних вказівок – надати зведену інформацію та методичні рекомендації, що стосуються використання мов національних меншин особливо для:

- a) громадян Словацької Республіки, які є особами, що належать до національних меншин;
- b) місцевих органів влади, розташованих в населеному пункті, в якому відповідно до Закону № 184/1999 Зб. з. використовується мова меншини;
- c) органів місцевого самоврядування, розташованих в населеному пункті, в якому відповідно до Закону № 184/1999 Зб. з. використовується мова меншини;
- d) юридичних осіб, створених територіальним самоврядуванням в населеному пункті, в якому відповідно до Закону № 184/1999 Зб. з. використовується мова меншини;
- e) організаційних підрозділів охоронно-рятувальних корпусів в населеному пункті, в якому, згідно із Законом № 184/1999 Зб. з. використовується мова меншини;
- f) суб'єктів підприємницької діяльності в значенні § 2 абз. 2 Закону № 513/1991 Зб. Господарський кодекс в редакції наступних правових норм.

2. Методичні вказівки виконують відповідно до § 7а абз. 1 Закону № 184/1999 Зб. з. роль практичного посібника у вирішуванні конкретних питань із прикладної практики Закону № 184/1999 Зб. з., відповідно до якого управління Уряду надає фахову та методичну допомогу органам місцевого самоврядування та організаційним складових охоронно-рятувальних корпусів у виконванні цього Закону.

3. Терміном «професійна та методична допомога» розуміється діяльність управління Уряду, яка здійснюється з метою сприяння реалізації положень Закону № 184/1999 Зб. з.

4. Там, де в положеннях цих методичних вказівок використовують позначення людини чоловічої статі, належним чином і, якщо доречно, також означає позначення людини жіночої статі.

Ст. II

Предмет та структура Закону № 184/1999 Зб. з.

1. Закон № 184/1999 Зб. з. встановлює умови використання мови меншини в офіційних відносинах та у сферах, що регулюються цим Законом.

¹ Експертна комісія для застосування Закону № 184/1999 Зб. з. про використання мов національних меншин, який був створений управлінням Уряду відповідно до § 7а абз. 1 Закону № 184/1999 Зб. з. про використання мов національних меншин 14 грудня 2012 року.

2. Закон № 184/1999 Зб. з. розчленовується наступним чином:

- § 1 абз. 1 – визначення особистої сфери дії Закону та мети Закону;
- § 1 абз. 2 – визначення поняття мова меншини;
- § 2 – використання мови меншини в офіційному спілкуванні;
- § 3 абз. 1 та 2 – використання мови меншини на засіданнях органів державної влади;
- § 3 абз. 3 – використання мови меншини у веденні хроніки населеного пункту;
- § 3 абз. 4 – використання мови меншини в діловодстві;
- § 4 – назви мовою меншини;
- § 4а – місцевий референдум про зміни позначення населеного пункту;
- § 5 абз. 1 та 2 – використання мови меншини у судовому провадженні та у галузі дошкільної освіти, початкових класів, середніх шкіл та культури;
- § 5 абз. 3 – використання мови меншини у закладах охорони здоров'я та соціального обслуговування або в установах соціального та правового захисту дітей та соціальної опіки;
- § 5а – інформування громадськості мовою меншини;
- § 5б – поширення та отримання інформації мовою меншини;
- § 7 абз. 1 та 2 – використання мови меншини органами влади та їхніх працівників та зобов'язання створювати умови для використання мови меншини;
- § 7 абз. 3 – використання мови меншини у службовому спілкуванні у поліції населеного пункту;
- § 7 абз. 4 – використання мови меншини у комунікації з членами Збройних сил Словацької Республіки, озброєних корпусів безпеки, інших озброєних корпусів, пожежно-рятувального корпусу та поліції населеного пункту;
- § 7а – повноваження управління Уряду про використання мов меншин;
- § 7б – адміністративні правопорушення у галузі використання мови меншини;
- § 7с та § 7е – спільні, перехідні та прикінцеві положення;
- § 8 та 8а – скасовуючі положення.

Ст. III

Взаємовідносини з іншими правовими нормами

1. Конституція Словацької Республіки (далі - Конституція) встановлює:

- в статті 6 абз. 2, що «Використання мов, інших, ніж державна мова в офіційному спілкуванні, передбачає закон»;
- в статті 34 абз. 1, що «Громадянам, які формують національні меншини або етнічні групи в Словацькій Республіці, гарантується усесторонній розвиток, передусім право спільно з іншими представниками національної меншини чи групи розвивати власну культуру, право на розповсюдження та отримання інформації рідною мовою, об'єднання в національні асоціації, створення та підтримку освітніх та культурних закладів. Деталі встановлюються Законом.»;
- в статті 34 абз. 2 буква а) - с), що «Громадянам, які належать до національних меншин або етнічних груп на умовах, встановлених законодавством, крім права на здобуття державної мови гарантується право на освіту своєю мовою, право користуватися своєю мовою в офіційному спілкуванні та право брати участь у вирішенні питань, що стосуються національних меншин та етнічних груп».

Законом у значенні статті 6 абз. 2 та статті 34 абз. 1 Конституції розуміється Закон № 184/1999 Зб. з.

2. До міжнародних договорів, що зобов'язують Словацьку Республіку у сфері статусу та прав осіб, що належать до національних меншин, належать передусім:
 - Рамкова конвенція про захист національних меншин (Повідомлення Міністерства закордонних справ Словацької Республіки № 160/1998 Зб. з.);
 - Європейська хартія регіональних мов або мов меншин (повідомлення Міністерства закордонних справ Словацької Республіки № 588/2001 Зб. з.) (далі - «мовна хартія»);
 - Міжнародний пакт про громадянські та політичні права (Повідомлення Міністерства закордонних справ № 120/1976 Зб.).
3. Конституція в статті 6 абзац 1 передбачено, що «На території Словацької Республіки державною мовою є словацька мова». Використання державної мови Словацької Республіки регулюється законом Національної ради Словацької Республіки № 270/1995 Зб. з. про державну мову в редакції наступних правових норм (далі - «закон про державну мову»). Відповідно до § 1 абз. 2 Закону про державну мову, державна мова має перевагу над іншими мовами, які використовуються на території Словацької Республіки. Відносини між державною мовою та іншими мовами регулюються іншими положеннями «закону про державну мову».
4. Відповідно до § 1 абз. 4 Закону про державну мову, використання мов національних меншин та етнічних груп поширюється на окремі норми², якщо цим Законом не передбачено інше. Це означає, що якщо Законом про державну мову передбачено, що використання мов меншини у певній місцевості регулюється окремим законом, застосовується цей окремий.
5. Взаємовідносини між державною мовою та іншими мовами також регулюються іншими положеннями Закону про державну мову, наприклад, § 3 абз. 2, абз. а) Закону про державну мову, в якому йдеться про окремі положення: «Державною мовою видаються закони, постанови уряду та інші загальнообов'язкові нормативно-правові норми, включаючи норм місцевих органів влади, рішення та інші автентичні документи; це не зачіпає використання мов національних меншин та використання іноземних мов відповідно до окремих норм».
6. Сфера використання мов меншин регулюється іншими окремими законами, на які посилається Закон про державну мову. Резюме цих окремих законів наведено в таблиці № 1.

² Наприклад:

- § 155 абз. 1 Закону № 160/2015 З. з. Цивільно-процесуальний кодекс;
- Закон про використання мов національних меншин зі змінами, Постанова Уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з., яка видає перелік муніципалітетів, у яких громадяни Словацької Республіки, що належать до національних меншин, складають щонайменше 15% населення, § 5 абз. 1 буква g) Закону № 532/2010 Зб. з. про радіо і телебачення Словацької Республіки та про зміни та доповнення до деяких законів, § 2 абз. 20 Закону № 301/2005 Зб. з. Кримінального кодексу;
- зі змінами § 2 абз. 4 Закону № 265/2022 Зб. з. про видавців публікацій та реєстри у сфері медіа та аудіовізуальних засобів та про внесення змін та доповнень деяких законів (закон про публікації), § 11 абз. 2, § 12 абз. 3 та § 18 абз. 3 Закону № 245/2008 Зб. з. про виховання та освіту (закон про освіту) та про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів.

Таблиця № 1: Резюме положень Закону про державну мову, включаючи посилання на окремі норми

Положення Закону про державну мову	Сфера	Посилання на окрему норму
§ 1 абз. 4	Використання мов національних меншин та етнічних груп	Наприклад § 155 абз. 1 Порядку розгляду цивільних спорів, закон № 184/1999 Зб. з. § 5 абз. 1 буква г) Закону № 532/2010 Зб. з. про Радіо та телебачення Словаччини та про зміни та доповнення деяких законів, § 2 абз. 20 Кримінально-процесуального кодексу, § 2 абз. 4 Закону № 265/2022 Зб. з. про видавців публікацій та реєстри у сфері медіа та аудіовізуальних засобів та про внесення змін та доповнень деяких законів (закон про публікації), § 11 абз. 2, § 12 абз. 3 та § 18 абз. 3 Закону № 245/2008 Зб. з. про освіту та навчання (закон про школу) та про внесення змін до деяких законів (далі – «закон про школу»).
§ 3 абз. 1	Офіційне спілкування	Закон № 184/1999 Зб. з.
§ 3 абз. 2 буква а)	Видання норм органів місцевого самоврядування, рішень та інших публічних документів	Наприклад Закон № 184/1999 Зб. з., закон про освіту
§ 3 абз. 2 буква б)	Переговори в органах та юридичних особах	§ 3 абз. 1 та 2 Закону № 184/1999 Зб. з.
§ 3 абз. 2 буква с)	Адміністративне діловодство	Закон № 184/1999 Зб. з.
§ 3 абз. 2 буква d)	Ведення хронік населених пунктів	§ 3 абзац 3 Закону № 184/1999 Зб. з.
§ 3 абз. 3	Інформаційні системи	Наприклад § 3 абз. 6 Закону № 530/2003 Зб. з. про Комерційний реєстр та про зміни та доповнення деяких законів» в редакції закону № 24/2007 Зб. з.

§ 3 абз. 5	Використання імені та прізвища	§ 3 Закону Національної Ради Словачької Республіки № 300/1993 Зб. з. в редакції закону № 344/2007 Зб. з.
§ 3а	Використання географічних назв	Закон № 184/1999 Зб. з. в редакції наступних правових норм
§ 4 абз. 1	Мова навчання та мова тестування	Наведене положення не посилається на окрему норму
§ 4 абз. 3	Педагогічна документація	§ 12 абзац 5 та § 11 абз. 2 закону № 245/2008 Зб. з.
§ 4 абз. 4	Видання та використання підручників та навчальних текстів	§ 13 закону № 245/2008 Зб. з.
§ 5 абз. 1	Трансляція радіо і телевізійних програм	§ 8 абз. 1 та § 18 абз. 2 і 3 Закону № 264/2022 Зб. з. про медіа послуги в редакції наступних правових норм (закон про медіа послуги), § 5 абз. 1 буква b), g) та т) Закону № 532/2010 Зб. з. про Радіо та телебачення Словаччина та про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів.
§ 5 абз. 2	Трансляція аудіовізуальних творів, призначених для неповнолітніх молодших 12 років	Наведене положення не посилається на окрему норму
§ 5 абз. 3	Ліцензія на програмне обслуговування мовлення	§ 157-173 Закону № 264/2022 Зб. з. про медіа послуги в редакції наступних правових норм (закон про медіа послуги).
§ 5 абз. 5	Повсякденні друковані видання для громадськості для культурних цілей, каталоги галерей, музеїв, бібліотек, програми кінотеатрів, театрів, концертів та інших культурних заходів	Наведене положення не посилається на окрему правову норму
§ 5 абз. 6	Культурні та виховно-освітні заходи	Наведене положення не посилається на окрему правову норму
§ 5 абз. 7	Написи на пам'ятках, меморіалах та дошках	§ 2 абзац 2 Закону № 184/1999 Зб. з.
§ 7 абз. 2	Судочинство, адміністративне провадження та провадження у правоохоронних органах	Наприклад § 155 абз. 1 Цивільно-процесуального кодексу, закон № 382/2004 Зб. з. про експертів, та перекладачів та про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів в редакції наступних правових норм, § 2 абз. 20 Кримінально-процесуальний кодекс

§ 8 абз. 2	Письмові правові акти у трудових відносинах або подібних трудових відносинах ³	Наведене положення не посилається на окрему норму
§ 8 абзац 3	Бухгалтерський облік, підготовка фінансової звітності, технічної документації, статuti об'єднань, асоціацій, політичних партій, політичних рухів та бізнес-компаній	Наведене положення не посилається на окрему норму
§ 8 абз. 4	Спілкування працівників охорони здоров'я та соціальних служб	§ 2 абз. 2 закону № 184/1999 Зб. з.
§ 8 абзац 5	Договірні зобов'язання	Наведене положення не посилається на окрему правову норму
§ 8 абзац 6	Написи, реклама та повідомлення, призначені для інформування громадськості	§ 2 абз. 2 закону № 184/1999 Зб. з.

7. Правила використання мови меншини в офіційному спілкуванні за винятком Закону № 184/1999 Зб. з. та закону Про державну мову регулюються також іншими правовими нормами у зв'язку з міжнародними угодами, до яких прив'язана Словачка Республіка, а також окремими законами. Резюме окремих законів та сфер, яких вони стосуються, наведено в таблиці № 2.

Таблиця № 2: Резюме окремих законів та сфер, на які поширюються ці закони

Положення та назва юридичної норми	Сфера
§ 155 абз. 1 та 2 Закону № 160/2015 Зб. з. Цивільно-процесуальний кодекс	Цивільне судочинство
§ 2 абз. 1 Закону № 161/2015 Зб. з. Цивільний позапозовний кодекс	Цивільне судочинство
§ 54 абз. 1 та 2 Закону № 162/2015 Зб. з. Кодекс адміністративного судочинства	Адміністративне судочинство
§ 5 абз. 1 буква е) та г) § 27а Закону № 532/2010 Зб. з. про Радіо та телебачення Словаччина та про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів	Трансляція Радіо та телебачення Словаччини
§ 2 абз. 20 Закону № 301/2005 Зб. з. Кримінальний кодекс	Кримінальне провадження
§ 2 абз. 11 Закону № 265/2022 Зб. з. про видавців публікацій та реєстри у сфері медіа та аудіовізуальних засобів та про внесення змін та доповнень деяких законів (закон про публікації)	Періодична преса

³ У § 8 абз. 2 Закону про державну мову прямо регулює використання інших мов (тобто також мов меншин): «Письмові нормативно-правові акти у трудових відносинах або прирівняних до них трудових відносинах складаються державною мовою; крім викладення державною мовою може бути складено ідентичний за змістом виклад іншою мовою».

§ 11 абз. 2, § 12 абз. 3 та § 18 абз. 3 Закону № 245/2008 Зб. з. Про виховання та освіту (закон про освіту) та про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів	Освіта
§ 5 абз. 1 буква е) Закону № 308/1991 Зб. про свободу віросповідання та статус церков та релігійних товариств	Статус церков
§ 38 Закону № 14/1918 Зб. з. про Конституційний суд Словацької Республіки в редакції наступних правових норм	Провадження в Конституційному суді Словацької Республіки
§ 2 абз. 1 закону Національної ради Словацької республіки № 300/1993 Зб. з. про ім'я та прізвище в редакції наступних правових норм	Використання імені та прізвища
§ 16 та § 19 абз. 3 та 4 Закону Національної ради Словацької республіки № 154/1994 Зб. з. про реєстри в редакції наступних правових норм	Використання імені та прізвища в реєстрах
§ 6 абз. 5, § 16 абз. 8 Закону № 211/2000 Зб. з. про вільний доступ до інформації та про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів (закон про свободу інформації)	Вільний доступ до інформації
§ 19 абз. 9, § 20 абз. 4 Закону № 264/2022 Зб. з. про мовлення та ретрансляцію та про зміну Закону № 195/2000 З. з. про медіа послуги та доповнені деяких законів (закон про медіа послуги)	Трансляція мовами національних меншин
Закон № 180/2014 Зб. з. про умови здійснення права голосу та про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів в редакції наступних правових норм ⁴	Вибори
Закон № 71/1967 Зб. про адміністративне провадження» (адміністративний порядок) в редакції наступних правових норм	адміністративне провадження

Ст. IV

Основні поняття Закону № 184/1999 Зб. з.

1. Громадянин Словацької Республіки

Закон № 184/1999 Зб. з. надає право на використання мови меншини громадянину Словацької республіки⁵ (§ 1 абз. 1), який є особою, яка належить до національної меншини.

2. Належність до національної меншини

Відповідно до статті 12 абз. 3 Конституції кожен має право вільно приймати рішення про свою національність. Забороняється будь-який вплив цього рішення та всі способи тиску спрямованого на денаціоналізацію. Відповідно до статті 33 Конституції приналежність до будь-якої національної меншини чи етнічної групи нікому не завдає шкоди. Здійснення права користуватися мовою національної меншини очікує приналежність громадянина, оскільки кожен громадянин має право самостійно приймати рішення про своє громадянство.

3. Мова меншини

Відповідно до § 1 абз. 2 Закону № 184/1999 Зб. з. мовою меншини для цілей цього закону

⁴ Закон врегулює умови здійснення права голосу та організацію виборів у Національну Раду Словацької Республіки, виборів у Європейський парламент, вибори президента Словацької Республіки, народне голосування про звільнення президента Словацької Республіки, виборів у органи місцевого самоврядування та спосіб виконання референдуму оголошеного відповідно до статей 93-99 Конституції.

⁵ Закон № 460/1992 Зб. з. Конституція Словацької Республіки, Закон Національної ради Словацької Республіки № 40/1993 Зб. з. Про громадянство Словацької Республіки в тексті наступних норм.

розуміється кодифікована або стандартизована мова, яка традиційно використовується на території Словацької республіки її громадянами, які належать до національної меншини, що відрізняється від державної мови; мовою меншини є болгарська мова, чеська мова, хорватська мова, угорська мова, німецька мова, польська мова, ромська мова, русинська мова та українська мова.

Перелічення мов меншин є ідентичним переліченню в оголошенні, зробленому Словацькою республікою при здачі на зберігання її документа про ратифікацію до Європейської хартії регіональних мов або мов меншин і повністю відповідає цьому міжнародному документу, який зазначений у повідомленні Міністерства закордонних справ Словацької республіки № 588/2001. Відповідно до повідомлення на основі ст. 3 абз. 1 мовної хартії «регіональними мовами або мовами меншин» в Словацькій республіці є мови: болгарська, чеська, хорватська, угорська, німецька, польська, ромська, русинська та українська⁶. У 2015 році була листом постійного представника Словацької республіки в Раді Європи нотифікована генеральному секретареві Ради Європи інформація про визнання російської мови та сербської мови мовами меншин в Словацькій республіці відповідно до частини II мовної хартії⁷.

Розпорядження уряду Словацької республіки № 35/2023 Зб. з., оприлюднення переліку населених пунктів, в яких громадяни Словацької республіки, що належать до національної меншини, становлять щонайменше 15% населення (далі - лише Розпорядження Уряду Словацької республіки № 35/2023 Зб. з.) призначати населені пункти відповідно до результатів Перепису населення населених пунктів, які відповідають законним критеріям у відношенні до:

- угорської національної меншини;
- української національної меншини;
- русинської національної меншини;
- ромської національної меншини та
- німецької національної меншини.

Відповідно до § 2 абз. 9 Закону № 184/1999 Зб. з. використання чеської мови регулюється § 3 абз. 4 Закону про державну мову»⁸.

4. Кодифікована мова

Мовою меншини для цілей закону № 184/1999 Зб. з. розуміється кодифікована або

⁶ Парламентський друк № 918/2001 Пропозиція про затвердження Національною радою Словацької Республіки Європейської хартії регіональних мов або мов меншин.

⁷ На підставі пропозиції представника сербської національної меншини та представника російської національної меншини Комітет національних меншин та етнічних груп ініціював процес визнання російської та сербської мови мовами меншин у Словацькій Республіці відповідно до мовної хартії, який посередництвом Адміністрації Уповноваженого Уряду Словацької Республіки для національних меншин призвело до успішного завершення всього процесу. У цьому контексті це була постанова Уряду Словацької Республіки № 618/2015 З. з. доручено завдання заступникові голови уряду та міністру закордонних та європейських справ Словацької Республіки нотифікувати генеральному секретарю Ради Європи визнання російської мови та сербської мови мовами меншин в Словацькій Республіці в контексті частини II мовної хартії. Інформація про визнання російської мови та сербської мови мовами меншин було в контексті наведеної постанови нотифікована генеральному секретарю Ради Європи листом постійного представника Словацької Республіки в Раді Європи 25 листопада 2015 року. Оголошення Словацької Республіки було зареєстровано Секретаріатом Генерального секретаря Ради Європи 27 листопада 2015 року.

Дивіться: <http://www.coe.int/en/web/conventions/search-on-treaties/-/conventions/treaty/148/declarations>.

⁸ «Фізична особа та юридична особа в офіційному спілкуванні з органом відповідно до абз. 1 та в офіційному спілкуванні з юридичною особою відповідно абзацу 1 використовує державну мову, якщо інше не передбачено цим Законом, окремою нормою або міжнародним договором, який оголошений у законом встановленому порядку. Особа, рідною мовою якої є мова, яка задовольняє вимоги основної ясності з точки зору державної мови, може у офіційному спілкуванні з органом відповідно до абзацу 1 а в офіційному спілкуванні з юридичною особою відповідно до абзацу 1 використовувати свою рідну мову. Органи та юридичні особи відповідно до абзацу 1 вони повинні прийняти документ мовою, який задовольняє вимоги основної ясності з точки зору державної мови, якщо це документ, виданий або завірений компетентними органами Чеської Республіки».

стандартизована мова, яку традиційно на території Словацької Республіки використовують її громадяни, що належать до національної меншини, який відрізняється від державної мови. Кодифікована мова - це наукове знання про літературну мову, що фіксується в посібниках і приймається користувачами мови в певний час обов'язковим⁹. Загальнообов'язкові об'єкти зазвичай використовують кодифіковану форму мови¹⁰. Громадяни, які належать до меншин, використовують мови національних меншин у формі, яка традиційно використовується на території Словацької Республіки. Використання нестандартних мовних засобів або використання інших (наприклад словацьких) елементів в контексті мови меншини однак це не виключає, що спілкування слід розглядати як спілкування мовою меншини.

5. Стандартизована мова

Крім кодифікованої мови Закон № 184/1999 Зб. з. наводить і стандартизовану мову. Не всі мови в Словацької Республіки, які наводить Закон № 184/1999 З. з., мають кодифіковану форму. Це стосується, зокрема, ромської мови, яка була стандартизована 29 червня 2008 року у Братиславі. В рамках процесу стандартизації була при Адміністрації уповноваженого Уряду Словацької Республіки для ромських громад в кінці 1999 року створена Координаційна рада для ромської мови та літератури При Кафедрі ромської культури Університету ім. Костянтина Філософа в м. Нітра, яка поступово за участю інших експертів підготувала стандартизацію ромської мови на основі східнославацької ромської мови. Відповідно до закону № 184/1999 З. з., якщо є до диспозиції стандартизована форма мови меншини, ця стандартизована форма зазвичай використовується.

6. Державна мова

Відповідно до статті 6 абзац 1 конституції та § 1 абз. 1 Закону про державну мову державною мовою на території Словацької Республіки є словацька мова. Відповідно § 1 абз. 4 Закону про державну мову використання мов національних меншин та етнічних груп стосуються окремі норми, якщо інше не передбачено цим Законом.

Відповідно до § 11 Закону про державну мову, державною мовою розуміється словацька мова у кодифікованому вигляді відповідно до § 2 абз. 2; це не виключає використання іншомовних нових технічних термінів, термінів або найменування нових фактів, для яких відповідний еквівалентний термін ще не встановлено та не кодифіковано державною мовою, а також використання нестандартних мовних засобів щодо їх функціонального використання, зокрема в мистецтві та публіцистиці. Відповідно до § 2 абз. 2 Закону про державну мову, кодифіковану форму державної мови з ініціативи професійних словакістичних науково-дослідних інститутів та експертів з державної мови затверджує та публікує Міністерство культури Словацької Республіки на своєму веб-сайті.

7. Офіційне спілкування

Офіційне спілкування означає підсумок діяльності та дій державних органів, органів територіального самоврядування, територіального самоврядування встановлених юридичних осіб, службовців та державних службовців цих органів та юридичних осіб, членів Збройних Сил Словацької Республіки, збройних корпусів безпеки, інших збройних сил та підрозділів пожежної охорони протягом виконання їх службових обов'язків, в усній чи письмовій комунікації з громадянами та в роботі з офіційними питаннями.

⁹ Дивіться: <http://slovniky.juls.savba.sk> результати пошуку для поняття «кодифікація» у контексті лінгвістики.

¹⁰ Наприклад, це мови тих національних меншин зі своєю країною-матір'ю, які мають кодифіковану мову, тобто угорську, українську та німецьку. Русинська мова також має кодифіковану форму, оскільки акт кодифікації русинської стандартної мови в Словаччині відбувся у Братиславі 27 січня 1995 р. (Плішкова Анна: Русинська мова в Словаччині: нарис розвитку та сучасні проблеми. Методико-педагогічний центр у Прешові. 2007. Доступне на: http://www.unipo.sk/public/media/11525/Rusinsky_jazyk_na_Slovensku.pdf

Закон № 184/1999 Зб. з. в § 2 абз. 3 він робить різницю між усним спілкуванням та письмовим спілкуванням. Усне офіційне спілкування означає наприклад усне подання, усні прохання про інформацію, звільнення у адміністративному порядку. Усне офіційне спілкування може відбутися особисто або по телефону. Письмове офіційне спілкування означає подання подань, доказів чи інших документів до органу державної влади, а також відповідь органу державної влади у письмовій формі, у формі автентичного документа чи іншого документа. Письмовою комунікацією вважається і комунікація факсом, електронною поштою, телефаксом або телеграфом (незалежно від того, чи слід таке подання доповнити письмово чи усно в протоколі).

8. Офіційне діловодство

Офіційне діловодство означає резюме адміністративних актів та матеріалів, які стосуються офіційної діяльності органів державного управління, органів територіального самоврядування та самоврядування встановлених юридичних осіб. До офіційного діловодства відповідно до § 3 абз. 4 Закону № 184/1999 Зб. з. відносяться, зокрема, протоколи, постанови, статистики, обліки, записи, офіційні записи, баланси, публічна інформація та офіційне діловодство церков та релігійних товариств призначених для громадськості, за винятком реєстрів.

9. Орган державного управління

Закон № 184/1999 Зб. з. встановлює зобов'язання у сфері використання мов меншин для органів державної влади в населених пунктах визначених законом № 184/1999 Зб. з. Відповідно до § 2 абз. 3 Закону № 184/1999 Зб. з. органами державної влади вважаються органи місцевої державної влади, органи територіального самоврядування та територіальним самоврядуванням встановлених юридичних осіб. Органами місцевої влади вважаються ті органи, про які окремий закон передбачає, що вони здійснюють державне управління, але вони не є центральними органами державного управління або органами державного управління, що мають загальнодержавну компетенцію.

Територіальне самоврядування складається з муніципалітету¹¹ та вищої територіальної одиниці. Зобов'язаною особою згідно Закону № 184/1999 Зб. з. також є самоврядні регіони, згідно з § 1 абз. 7 Закону № 302/2001 Зб. з. про самоврядування вищих територіальних одиниць (закон про самоврядні регіони) зі змінами, згідно з якими на самоврядний регіон можуть бути покладені обов'язки та обмеження у питаннях територіального самоврядування лише законом і на підставі міжнародного договору.

Закон № 184/1999 Зб. з. не виводить право громадян Словацької Республіки, які належать до меншини, використовувати мову національної меншини перед органом місцевого державного управління від місця центру відповідного органу, але до місця спілкування. Якщо місцем спілкування є населений пункт, який знаходиться у переліку, зазначеному в положенні Уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з., є орган державного управління, який є адресатом спілкування, є зобов'язаний діяти відповідно до § 2 абз. 3 Закону № 184/1999 Зб. з.

З наведеного випливає, що якщо організаційний підрозділ органу державного управління знаходиться в населеному пункті, який наведений у переліку відповідно до вище вказаного положення Уряду Словацької Республіки, вважається органом державного управління відповідно до § 2 абз. 3 Закону № 184/1999 Зб. з.¹²

У взаємодії з Міністерством внутрішніх справ Словацької Республіки, Міністерством праці, соціальних справ та сім'ї Словацької Республіки, Міністерством фінансів

¹¹ Дивіться наступний пункт ст. IV цієї методичної вказівки.

¹² Дивіться: <https://www.narodnostnemensiny.vlada.gov.sk/spravy-a-koncepcne-materialy/sprava-o-stave-pouzivania-jazykov-narodnostnych-mensin/>.

Словацької Республіки у співпраці з Фінансовою дирекцією Словацької Республіки, Міністерством охорони здоров'я Словацької Республіки та Міністерством сільського господарства та розвитку сільської місцевості Словацької Республіки були ідентифіковані органи державного управління та їх організаційні підрозділи, в яких поряд із державною мовою в офіційному спілкуванні використовується і мова меншини, при цьому ці списки регулярно оновлюються.

Відповідно до § 2 абз. 6 Закону № 184/1999 Зб. з. позначення органів державного управління, розміщені на будівлях в населеному пункті, який знаходиться в постанові Уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з. наводить поряд з державною мовою і мовою меншини. При цьому відповідно до § 4 абз. 1 Закону № 184/1999 Зб. з., крім назви населеного пункту державною мовою, наводиться також назва населеного пункту мовою національної меншини на будівлях органів державного управління. Фахові термінологічні словники опубліковані на веб-сайті Повноважного уряду Словацької Республіки з питань національних меншин також розміщені переклади назв деяких органів державного управління.

10. Населений пункт

Населений пункт – це самостійне територіальне самоврядування та адміністративна одиниця Словацької Республіки; він асоціює осіб, які мають на його території постійне місце проживання. Населений пункт – це юридична особа, яка за встановлених законом умов самостійно управляє власним майном та власним доходом¹³. Територія муніципалітету - це територіальна одиниця, яка складається з однієї кадастрової території або кількох кадастрових територій¹⁴. Населений пункт засновує, скасовує, поділяє або об'єднує населені пункти Уряд за допомогою Постанови. Це можна вирішити лише за згодою населеного пункту та на підставі позиції районного управління в центрі краю, в якому знаходиться населений пункт¹⁵.

Відповідно до § 1а абз. 2 Закону Словацької Національної Ради № 377/1990 Зб. про столицю Словацької Республіки Братиславу в редакції наступних правових норм та § 2 абз. 2 Закону Словацької Національної Ради № 401/1990 Зб. про місто Кошице в редакції наступних правових норм в обмеженій мірі вважається населеним пунктом і міський район столиці Словацької Республіки Братислава та міський район міста Кошице.

11. Юридична особа

Юридична особа, створена територіальним самоврядуванням, розуміється бюджетна організація та організація, що вносить вклад. Використовування мови меншини юридичними особами, які працюють в галузі дошкільної освіти, початкових класів, середніх шкіл та культури відповідно до § 5 абз. 2 Закону № 184/1999 Зб. з., а також юридичними особами в галузі охорона здоров'я, соціальних послуг та соціально-правового захисту дітей та соціальної опіки, врегульовують окремі закони.

12. Фізична особа - підприємець

Відповідно до § 2 Закону № 455/1991 Зб. з. про торгівлю та підприємницьку діяльність (Закон про торгівлю), із змінами, торгівля означає безперервну діяльність, яка здійснюється незалежно, від власного імені, під власну відповідальність, з метою отримання прибутку або з метою досягнення вимірного позитивного соціального впливу, якщо це є господарською діяльністю зареєстрованого соціального підприємства відповідно до спеціального положення та на умовах, встановлених цим законом. Відповідно до § 5 цього Закону підприємництвом може займатися фізична особа

¹³ § 1 абз. 1 Закону Словацької Національної Ради № 369/1990 Зб. з. про муніципальний устрій в редакції наступних правових норм.

¹⁴ § 2 абз. 1 Закону Словацької Національної Ради № 369/1990 Зб. з.

¹⁵ § 2 абз. 3 Закону Словацької Національної ради № 369/1990 Зб. з. про муніципальний устрій в редакції наступних правових норм.

(одноосібний підприємець) за умови, що вона відповідає умовам, встановленим цим Законом. Для цілей цього Закону словацька фізична особа означає фізичну особу з проживанням, яким розуміється постійне місце проживання на території Словацької Республіки.

13. Подання

Поданням розуміється дія громадянина, яка направлена до органу державного управління в певній офіційній справі. Поданням провадження може розпочатись і подання можна пред'явити і в процесі провадження, яке вже проходить. Реквізити подання врегульовує загальна правова норма про адміністративне провадження¹⁶ або окремі закони. Наприклад, якщо громадянин Словацької Республіки розпочне провадження у питанні зміни імені чи прізвища, у цьому питанні він діє відповідно до закону про реєстр. У разі встановлення, скасування або переривання підприємницької діяльності треба діяти відповідно до підприємницького закону.¹⁷

14. Відповідь на подання

Відповідь на подання - це акт органу державного управління при подальшому спілкуванні з громадянином на подання громадянина. Відповідь на подання не є лише відповіддю на те, як справа вирішиться, але і всі поточні дії органу державного управління у спілкуванні і громадянином. Відповідь на подання може бути усною або письмовою.

15. Публічний документ

Публічним документом розуміється документ, виданий на основі закону державним органом чи іншим органом державної влади в межах своєї компетенції, яка встановлює, змінює або відкликає права чи обов'язки або засвідчує їх виникнення, зміну або походження або зникнення, або посвідчує особу або річ, їх стан, властивості або придатність або юридично захищені інтереси¹⁸, а також документ, який оголошується публічним окремим законом¹⁹.

Публічними документами вважаються, наприклад, рішення, винесені в адміністративному порядку, посвідчення особи, паспорти, свідоцтва про освіту, а також інші офіційні документи, видані органами державної влади, наприклад, дозвіл на будівництво, посвідчення про постійне проживання, а також різні інші довідки, дозволи, авторизації, декларації, заяви, довідки, посвідки тощо.

16. Копія

Копія – це один із декількох примірників одного і того ж документу, який має всі реквізити, як інші примірники, і має таку ж юридичну релевантність, як і інші примірники цього документу.

17. Офіційний бланк

Офіціальним бланком відповідно до Закону № 184/1999 Зб. з. розуміється документ – пустий бланк, бланкета - підготований органом державного управління, у який потрібні дані заповнюються громадянином Словацької Республіки. Офіційну форму можна підготувати центрально. центральним органом державного управління і розповсюджується місцевим органам влади або безпосередньо органам місцевого

¹⁶ § 19 Закону № 71/1967 Зб. з. про адміністративний порядок» (адміністративно-процесуальний кодекс) в редакції наступних правових норм.

¹⁷ Наприклад, Закон Національної ради Словацької Республіки №. 154/1994 Зб. з. про реєстри, зі змінами, Закон №. 455/1991 Зб. з. про торговельне підприємництво (Закон про торгівлю) зі змінами.

¹⁸ § 131 абз. 45 Закону № 300/2005 Зб. з. Кримінальний кодекс із змінами та доповненнями.

¹⁹ Наприклад, Закон № 395/2019 Зб. з. про посвідчення особи та про внесення змін до деяких законів, Закон №. 647/2007 Зб. з. про проїзні документи та про внесення змін і доповнень до деяких законів, зі змінами, Закон № 245/2008 Зб. з. про освіту та навчання (Закон про школу) та про внесення змін до деяких законів із поправками.

державного управління або прямо органам державної влади. Зразок офіційного бланку може визначатися загальнообов'язковою правовою нормою або безпосередньо органами державної влади.

18. Сторони провадження та особи, які беруть участь у провадженні

Відповідно до другої частини третього розділу (§ 14-15а) Закону № 71/1967 Зб. про адміністративне провадження (адміністративний порядок) в редакції наступних правових норм (далі - «адміністративний порядок»), діє, що учасником провадження є особа, про права, інтереси, захищені законом чи обов'язки якої можуть безпосередньо доторкатися рішення; учасник провадження - це також сторона, яка заявляє, що її безпосередньо доторкається рішення про права, захищені законом права, інтереси чи обов'язки до тих пір, поки не буде доведено протилежне. Стороною у провадженні є також особа, якій окремий закон надає такий статус.

Присутня особа - це інша особа, яка має за законом право брати участь у провадженні або його частині.

19. Назва населеного пункту та його частини

Населений пункт та його частина має свою назву. Назва населеного пункту та його частини наводиться державною мовою. Позначення населеного пункту та його частини іншою мовою регулює Закон № 184/1999 Зб. з. Назва населеного пункту визначає або змінює Уряд Словацької Республіки постановою; назву населеного пункту можна змінити лише за згодою населеного пункту. Назви частин муніципалітетів визначає та змінює Міністерство внутрішніх справ Словацької Республіки (далі – Міністерство) за пропозицією муніципалітету. Населений пункт, який утворюється об'єднанням населених пунктів, як правило, має назву одного з населених пунктів, що об'єднуються. Якщо об'єднувані населені пункти не передбачають в угоді про злиття населених пунктів назву нового населеного пункту, або вони не погодились на це, він буде запропонований Міністерством внутрішніх справ Словацької Республіки. За винятком також може бути визначена складена назва населеного пункту. Населений пункт, що виникає внаслідок поділу населеного пункту, зазвичай має таку назву, яку він мав як складова населеного пункту. Якщо новий населений пункт не виник з колишньої частини населеного пункту, його назва визначається назвою місцевої частини, його назва визначається назвою місцевої частини, назвою значного природного утворення, явища чи історичної події, пов'язані з територією населеного пункту чи неживущою визначною особистістю. Неприпустимою є назва населеного пункту та назва частини населеного пункту, яка є довгою, дублюючою, образливою для моралі, релігійних чи національних почуттів або є непідходящим через історичний розвиток території²⁰.

Про зміну назви населеного пункту представництво населеного пункту може проводити місцеве референдум. Результати місцевого референдуму є дійсними, якщо в ньому брала участь принаймні половина виборців, і якщо рішення було прийнято абсолютною більшістю дійсних голосів учасників місцевого референдуму²¹. Якщо місцевий референдум висловить згоду на зміну назви населеного пункту, уряд Словацької Республіки може прийняти рішення про таку зміну назви населеного пункту.

20. Позначення населеного пункту та його частини мовою меншини

Позначення населеного пункту мовою меншини використовується на місцях та способом визначеним Законом № 184/1999 Зб. з. Відповідно до § 2 абзац 2 цього Закону, перелік населених пунктів та їх частин, а також перелік позначень населених пунктів мовами меншин, встановлює постанова Уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з. На місцях визначених законом використовуються позначення населених пунктів мовою національної меншини у формі, викладеній у цьому положенні.

²⁰ § 1а Закону Словацької Національної Ради № 369/1990 Зб. з.

²¹ § 11а Закону Словацької Національної Ради № 369/1990 Зб. з.

Відповідно до § 4а Закону № 184/1999 Зб. з., який стосується місцевого референдуму про зміну позначення населеного пункту може населений пункт мати форму голосування своїх жителів вирішити про зміну позначення населеного пункту мовою меншини наведеної в Постанові уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з.²²

21. Дорожні вказівні знаки з позначенням мовою меншини

Дорожній знак з позначенням мовою меншини – це дорожній знак із зазначенням початку населеного пункту та кінця населеного пункту мовою національної меншини²³. Деталі дорожніх знаків, які позначають початок села та його частин та кінець села та його частин мовою національної меншини, регламентуються Додатком № 1. 4 до наказу Міністерства внутрішніх справ Словацької Республіки №. 30/2020 Зб. з. на дорожніх знаках, II. Дорожні знаки з особливими правилами. Детальніше про дорожні знаки мовами національних меншин можна знайти в ст. VIII. Інструкції щодо застосування § 4 абз. 6 Закону № 184/1999 Зб. з. про використання мов національних меншин із змінами²⁴ та ст. III. п. 14 та ст. IX. п. 1 Методичних вказівок щодо забезпечення виконання завдань, що впливають із Акту № 184/1999 Зб. в умовах вищих територіальних одиниць (самоврядних регіонів)²⁵.

22. Стандартизовані географічні назви

Відповідно до § 4 абз. 6 Закону № 184/1999 Зб. з. у фахових публікаціях, в пресі та в інших засобах масової інформації та в офіційній діяльності органів державної влади, якщо в них використовується мова меншини, поряд із стандартизованими географічними назвами може наводитись і позначення географічних об'єктів, які звичайні та загальноживані мовою національної меншини, а також мовою національної меншини.

Відповідно до § 2 абз. 17 закону Національної ради Словацької Республіки № 215/1995 Зб. з. про геодезію та картографію в редакції наступних правових норм (далі - «закон про геодезію та картографію») є стандартизація географічної номенклатури комплекс заходів, що забезпечують однорідність географічних назв та обов'язковість їх використання. Про стандартизацію назв географічних об'єктів та специфічних нежитлових географічних об'єктів з території Словацької Республіки, які є змістом основної бази даних для географічної інформаційної системи, у поширених формах словацьких назв житлових та нежитлових географічних об'єктів та специфічних житлових об'єктів з території за межами Словацької Республіки та назв позаземних об'єктів, а також про те, як переписати назви географічних об'єктів специфічних житлових об'єктів з території за межами Словацької Республіки з країн, які використовують нелатинський алфавіт і нелатинську систему шрифтів вирішує Управління геодезії, картографії та кадастру Словацької Республіки за правилами словацького правопису за згодою Міністерства культури Словацької Республіки²⁶.

Стандартизовані географічні назви обов'язкові для видавців картографічних творів, фахових публікацій, для застосування в пресі та інших засобів масової комунікації та в офіційній діяльності органів державної влади; те саме стосується видавців картографічних творів та фахових видань, виданих іноземною мовою та для застосування в пресі та інших засобах масової комунікації поширюваних іноземною мовою. Використання позначень географічних об'єктів мовами національних меншин регулює окремий закон, яким є Закон № 184/1999 Зб. з.²⁷

²² Відповідно до § 4а абз. 2 Закону № 184/1999 Зб. з. Закону Словацької національної ради № 369/1990 Зб. з.

²³ § 4 абз. 2 Закону № 184/1999 Зб. з.

²⁴ https://www.narodnostnemensiny.vlada.gov.sk/site/assets/files/3780/usmernenie_k_aplikacii_4_ods_6_zakona_c_184-1999_z_z_o_pouzivani_jazykov_narodnostnych_mensin-1.pdf.

²⁵ https://www.narodnostnemensiny.vlada.gov.sk/site/assets/files/3578/metodicke_usmernenie_vuc.pdf.

²⁶ § 18 абз. 1 Закону Національної Ради Словацької Республіки №. 215/1995 Зб. з. з геодезії та картографії зі змінами.

²⁷ § 18 абз. 7 Закону Національної Ради Словацької Республіки №. 215/1995 Зб. з.

23. Позначення географічних об'єктів мовою меншини

Відповідно до вище цитованого абзацу § 4 абз. 6 Закону № 184/1999 Зб. з. позначення географічних об'єктів (нежитлових географічних об'єктів та специфічних житлових об'єктів з території Словацької Республіки, житлових та нежитлових географічних об'єктів з території за межами Словацької Республіки та позаземних об'єктів) звичайні та загальноживані мовою меншини. Позначення географічних об'єктів мовою меншини не є стандартизованими географічними назвами.

24. Заклади охорони здоров'я, заклади соціального обслуговування та заклади соціально-правового захисту дітей та соціальної опіки

Закладом охорони здоров'я²⁸ розуміється оперативний відділ, створений для надання медичної допомоги та послуг, пов'язаних з охороною здоров'я. Зкладами охорони здоров'я відповідно до Закону № 578/2004 Зб. з. про медичну допомогу, медичних працівників, професійні організації охорони здоров'я та про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів в редакції наступних правових норм розуміються:

- заклади амбулаторного лікування,
- стаціонарні заклади охорони здоров'я,
- заклади фармацевтичного догляду.

Більш детальний розподіл медичних закладів наведений в пояснювальній записці в кінці документа²⁹.

Під закладом соціальних служб розуміється заклад для забезпечення необхідних умов для задоволення основних життєвих потреб фізичної особи, заснований згідно із Законом № 448/2008 Зб. з. про соціальні послуги та про внесення змін і доповнень до Закону № 455/1991 Зб. з. про дрібне підприємництво (Закон про дрібне підприємництво) в редакції наступних правових норм³⁰.

До закладів соціальних служб у значенні цитованого Закону також належать:

- соціальні служби кризового та екстреного втручання;
- соціальні служби підтримки сімей з дітьми;
- соціальні служби для подолання несприятливої соціальної ситуації через інвалідність, поганий стан здоров'я або у зв'язку з досягненням пенсійного віку,
- соціальні послуги з використанням телекомунікаційних технологій;
- служби підтримки.

²⁸ § 7 абз. 1 закону № 578/2004 Зб. з. про медичну допомогу, медичних працівників, професійні організації охорони здоров'я та про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів устрій в редакції наступних правових норм.

²⁹ Зкладами амбулаторної медичної допомоги є:

-а) швидка допомога 1. загальна, 2. спеціалізована; 3. амбулаторна невідкладна допомога, 3а. стаціонарна амбулаторія швидкої медичної допомоги, 3аа. постійна амбулаторна невідкладна допомога для дорослих, 3аб. поліклініка амбулаторної допомоги для дітей та підлітків, 3б. додаткова амбулаторія невідкладної допомоги, 3ба. поліклініка додаткової амбулаторної допомоги для дорослих, 3бб. швидка амбулаторна допомога для дітей та підлітків, 4-а медична служба 4а. швидка допомога швидкої допомоги, 4б. швидкої допомоги, 4в. автомобіль швидкої медичної допомоги, обладнаний пересувною палатою інтенсивної терапії, 4д. санітарна машина вертолітної екстреної медичної допомоги, 4е. амбулаторія невідкладної медичної допомоги "S", 5. стоматологічна - швидка медична допомога, 6. пересувний прийомний пункт, 7. епідеміологічний диспансер, 7а. епідеміологічний диспансер для дорослих, 7б. епідеміологічний диспансер для дітей та підлітків, б) лікувально-профілактичний заклад одного дня, в) стаціонар, г) поліклініка, д) пункт патронажу вдома, е) заклад із спільним обстеженням і лікуванням, ж) мобільний хоспіс. h) тканинний апарат, і) референс-лабораторія, j) санітарна медична служба транспорту.

- Інституційні заклади охорони здоров'я - це:

а) лікарня 1. загальна, 2. спеціалізована, б) лікувальний центр, с) хоспіс, d) будинок престарілих, е) природний лікувальний курорт, f) центр санаторно-курортного лікування, г) біомедичний дослідницький центр, h) центр ув'язнення, і) колонія для неповнолітніх.

- Фармацевтичні заклади регулюються § 20 Закону №. 362/2011 Зб. з. про лікарські засоби та виробі медичного призначення та про внесення змін до деяких законів.

³⁰ § 2 абз. 1 літ. с) Закону № 448/2008 Зб. з. про соціальні послуги та про внесення змін до Закону № 455/1991 Зб. з. про торговельне підприємництво (Підприємницький закон) зі змінами.

Конкретні типи закладів соціальних служб наведені в пояснювальній записці в кінці документа³¹.

Відповідно до Закону № 305/2005 Зб. з. про соціально-правовий захист дітей та про соціальну опіку та про зміни і доповнення деяких законів, середовищем, створеним та організованим для здійснення заходів, передбачених цим Законом, є заклад соціально-правового захисту дітей та соціальної опіки. Відповідно до § 71 цитованого Закону заходи соціально-правового захисту дітей та соціальної опіки, крім органів державного управління, також виконують:

- населений пункт,
- вища адміністративно-територіальна одиниця;
- акредитований суб'єкт;
- юридична або фізична особа, яка здійснює заходи соціального захисту дітей та соціальної опіки відповідно до § 10 цього Закону;
- соціальний працівник, який здійснює незалежну практику як соціальний працівник шляхом здійснення заходу згідно з § 73 абз. 4 літ. б) цього Закону.

25. Службові відносини

Службові відносини означають внутрішнє спілкування працівників органу державного управління, членів Збройних сил Словацької Республіки, збройного корпусу безпеки, інших збройних корпусів, Пожежного та рятувального корпусу і поліції населеного пункту стосовно їх службової діяльності. Відповідно до § 6 абз. 1 Закону про державну мову в збройних силах, в Поліцейському корпусі, в Словацькій інформаційній службі, в Управлінні національної безпеки, в Корпусі тюремної та судової гвардії Словацької Республіки, в Залізничній поліції і в Пожежному та рятувальному корпусі у службових відносинах вживається державна мова. Службові відносини не являються прямим спілкуванням працівників органу державного управління, членів Збройних сил Словацької Республіки, збройного корпусу безпеки, інших збройних корпусів, Пожежного та рятувального корпусу і поліції населеного пункту з громадянами.

26. Збройні сили Словацької республіки, збройні корпуси безпеки, інші збройні корпуси, Пожежна та рятувальна служба і поліція населеного пункту

Відповідно до § 2 абз. 1 Закону № 321/2002 Зб. з. про Збройні сили Словацької Республіки в редакції наступних правових норм, збройні сили створюються для

³¹ За видами соціальних послуг є:

- соціальні служби кризового втручання, якими є:

1. виїзна соціальна служба кризового втручання, 2. надання соціальних послуг у закладах, які: 2.1. низькопороговий денний центр, 2.2. інтеграційний центр, 2.3. будинок культури, 2.4. гуртожиток, 2,5. притулок, 2,6. півдороги, 2.7. 3. малопорогова соціальна служба для дітей та сім'ї;

- соціальні послуги підтримки сімей з дітьми, якими є:

1. допомога з особистого догляду за дитиною, 2. допомога з особистого догляду за дитиною в дитячому закладі тимчасового перебування, 3. послуга сприяння поєднанню сімейного та трудового життя, 4. послуга сприяння поєднанню сімейного життя та трудове життя в закладі догляду за дітьми до 3 років, 5. служба раннього втручання;

- соціальні послуги з вирішення несприятливої соціальної ситуації внаслідок тяжкої втрати працездатності, погіршення стану здоров'я або досягнення пенсійного віку, якими є:

1. надання соціальних послуг у закладах фізичним особам, які перебувають на утриманні іншої фізичної особи, та фізичним особам, які досягли пенсійного віку, якими є: 1.1. об'єкт підтриманого житла, 1.2. заклад для пенсіонерів, 1.3. заклад догляду, 1.4. реабілітаційний центр, 1,5. будинок соціальних служб, 1.6. спеціалізоване обладнання, 1.7. центр денного догляду, 2. послуги догляду вдома, 3. транспортні послуги, 4. послуги їди та послуги попереднього читання, 5. послуги усного перекладу, 6. посередництво в усному перекладі, 7. посередництво в особистій допомозі, 8. прокат посібників. ;

- соціальні послуги з використанням телекомунікаційних технологій, якими є: 1. моніторинг та сигналізація про потребу в допомозі, 2. кризова допомога, що надається за допомогою телекомунікаційних технологій.

- допоміжні послуги, а саме: 1. освітлювальна служба, 2. допомога в забезпеченні опікунських прав та обов'язків, 3. надання соціальних послуг у дитячому садку, 4. підтримка самостійного життя, 5. надання соціальних послуг у їдальні, 6. надання соціальних послуг в пральні, 7. надання соціальних послуг в центрі особистої гігієни.

підтримки миру та забезпечення оборони Словацької Республіки та для виконання обов'язків, що впливають з міжнародних договорів, котрими Словацька Республіка зобов'язана.

Відповідно до абз.1 п. 6 Конституційного закону № 227/2002 Зб. з. про державну безпеку під час війни, воєнного стану, виняткового стану та аварійного стану в редакції наступних правових норм, у збройні сили входять:

- у стані безпеки професійні солдати, солдати в запасі, призвані до регулярних навчань або для виконання завдань збройних сил та солдати добровільної військової підготовки;
- під час війни та військового стану професійні солдати, солдати в запасі, призвані до регулярних навчань або для виконання завдань збройних сил та солдати добровільної військової підготовки, солдати в запасі, призвані для виконання служби з надзвичайних ситуацій та зареєстровані громадяни, призвані для виконання служби з надзвичайних ситуацій, які зачислені в солдати на основі призовного (військового) відбування;
- під час виняткового стану та аварійного стану професійні солдати, солдати в запасі, призвані до регулярних навчань або для виконання завдань збройних сил, солдати добровільної військової підготовки та солдати в запасі, призвані для виконання служби з надзвичайних ситуацій.

До збройного корпусу безпеки в даний час входять Поліцейський корпус і Корпус тюремної та судової гвардії.

Відповідно до § 1 абз. 1 Закону Національної ради Словацької республіки № 171/1993 Зб. з. про Поліцейський корпус в редакції наступних правових норм, Поліцейський корпус являється збройним охоронним корпусом, який виконує завдання з питань внутрішнього порядку, безпеки, боротьби зі злочинністю, включаючи її організовані форми і міжнародні форми, та завдання Поліцейського корпусу, що виходять з міжнародних зобов'язань Словацької Республіки. Відповідно до § 2 абз. 2 цього Закону поліцейський корпус виконує завдання державного управління³² та інші завдання³³, якщо це передбачено спеціальними правилами.

Відповідно до § 1 Закону № 4/2001 Зб. з. про Корпус тюремної та судової гвардії в редакції наступних правових норм, Корпус тюремної та судової гвардії являється збройним охоронним корпусом, який виконує завдання в місцях утримання під вартою, ув'язненні, охорони об'єктів корпусу, об'єктів слідчого ізолятора та поблизу них, охорони громадському порядку та безпеки в будівлях суду, будинках прокуратури та в їх околицях.

Відповідно до § 4 абз. 1 п. у) цього Закону Корпус тюремної та судової гвардії виконує завдання органів державного управління та інші завдання в межах своєї компетенції, якщо це передбачено цим Законом або спеціальними правилами³⁴. Положення § 7 абз. 4 Закону № 184/1999 Зб. з. передбачає, що «якщо члени збройних сил Словацької

³² Наприклад, Закон 395/2019 Зб. з. про посвідчення особи та про внесення змін до деяких законів, Закон №. 190/2003 Зб. з. про вогнепальну зброю та боеприпаси та про внесення змін до деяких законів зі змінами, Закон №. 404/2011 Зб. з. про проживання іноземців та про внесення змін до деяких законів зі змінами.

³³ Наприклад, Кримінальний кодекс, Процедура розгляду цивільних спорів, Цивільна безспірна процедура, Процедура адміністративного суду, Акт Національної ради Словацької Республіки №. 233/1995 Зб. з. про судових приставів та виконавчу діяльність (Виконавчий регламент) та про внесення змін до інших законів зі змінами, Закон № 7/2005 Зб. з. про банкрутство та реструктуризацію та про внесення змін до деяких законів зі змінами.

³⁴ Наприклад, Закон № 308/1991 Зб. з. про свободу віросповідання та статус церков і релігійних товариств, зі змінами, Закон Національної Ради Словацької Республіки №. 278/1993 Зб. з. про управління державним майном, зі змінами, Закон №. 314/2001 Зб. з. про пожежну охорону зі змінами, Закон № 328/2002 Зб. про соціальне забезпечення поліцейських і солдатів і про внесення змін до деяких законів зі змінами, Закон №. 475/2005 Зб. з. про виконання покарання у вигляді позбавлення волі та про внесення змін до деяких законів зі змінами, Закон №. 125/2006 Зб. з. про інспекцію праці та про внесення змін до Закону № 82/2005 Зб. з. про нелегальну працю та нелегальну зайнятість та про внесення змін до деяких законів зі змінами, Закон №. 221/2006 Зб. про застосування тримання під вартою зі змінами.

Республіки, збройних сил безпеки, інших збройних сил, пожежно-рятувальної служби та муніципальної поліції розмовляють мовою меншини, у муніципалітеті відповідно до § 2 абз. 1 може використовувати мову меншини під час спілкування з громадянами Словацької Республіки, які належать до національної меншини». Інша збройна сила, наприклад, відповідно до § 30 абз. 34 Закону № 35/2019 Зб. про фінансове управління та про внесення змін і доповнень до деяких законів, збройні сили, що складаються з озброєних членів фінансового управління.

Пожежний та рятувальний корпус - це спільно організований корпус, який виконує завдання в обов'язку та на умовах, передбачених Законом №. 315/2001 Зб. з. про підрозділи пожежної охорони та рятувальну службу в редакції наступних правових норм і спеціальними правовими нормами. Пожежний та рятувальний корпус підпорядковується міністру внутрішніх справ Словацької Республіки.³⁵ Відповідно до § 3 абз. 1 цього Закону Пожежний та рятувальний корпус виконує завдання державного управління щодо протипожежного захисту.³⁶

Поліція населеного пункту відповідно до § 2 Закону Словацької національної ради № 564/1991 Зб. з. про поліцію населеного пункту в редакції наступних правових норм, це патрульний підрозділ, залучений до забезпечення справ громадського порядку населеного пункту, охорони навколишнього середовища в населеному пункті та виконання завдань, що впливають із загальнообов'язкових положень населеного пункту, постанов ради населеного пункту та рішень голови населеного пункту. Поліцію населеного пункту установлює та скасовує управління населеного пункту загальнообов'язковою постановою.

27. Адміністративне правопорушення

Адміністративне правопорушення у контексті Закону № 184/1999 Зб. з. означає протиправну поведінку, що полягає у порушенні визначених положень Закону. Адміністративне правопорушення може бути вчинено органом державної влади (§ 7b абз. 1 Закону №. 184/1999 Зб. з.), юридичною особою або фізичною особою - підприємцем (§ 7b абз. 2 Закону № 184/1999 Зб. з.).

Ст. V Особиста діяльність

Особисту діяльність Закону № 184/1999 Зб. з. регулює § 1 абз. 1 цитованого Закону, згідно з яким громадянин Словацької Республіки, який є особою, що належить до меншини, має право користуватися мовою національної меншини. Таким чином, право користування мовою меншини пов'язане з двома умовами, а саме з громадянством Словацької Республіки і приналежністю до національної меншини. Умови набуття, втрати та посвідчування громадянства Словацької Республіки регулюються Законом Уряду Словацької республіки № 40/1993 Зб. з. про громадянство Словацької Республіки в діючій редакції. Запис про громадянство Словацької Республіки знаходиться, наприклад, в посвідченні особи, внутрішньому паспорті громадянина (СР) Друга умова: бути особою, яка належить до національної меншини.

Відповідно до ст. 12, абз. 3 Конституції кожен має право вільно приймати рішення про свою національність. Будь-який вплив на прийняття цього рішення та будь-які засоби примусу до денаціоналізації забороняються. Державні органи спеціально не досліджують приналежність особи до національної меншини, але припускають, що якщо особа бажає скористатися правом користування мовою меншини, то ця особа вважається особою належною до національної меншини. Дані про належність Закону № 18/2018 Зб.

³⁵ § 2 Закону № 315/2001 Зб. з. про пожежно-рятувальну службу зі змінами.

³⁶ Закон № 314/2001 Зб. з.

з. про захист персональних даних та про внесення змін і доповнень до деяких законів в редакції наступних правових норм³⁷.

Якщо особа відповідає обом умовам, вона може використовувати мову меншини в офіційному спілкуванні в тих населених пунктах, на які поширюється територіальна дія Закону №. 184/1999 Зб. з.

Ст. VI Територіальна дія

Територіальну дію Закону № 184/1999 Зб. з. визначено у § 2 абз. 1 у поєднанні з § 7с абз. 1 та 2, причому на деякі положення Закону поширюється виключення з територіальної дії. Територіальна дія, визначена законом, не поширюється на такі положення Закону № 184/1999 Зб. з.:

- § 2 абз. 8: «Громадяни Словацької Республіки, які є особами, що належать до національної меншини, можуть в офіційних відносинах в населеному пункті, який не відповідає умовам згідно пункту 1, в усному спілкуванні використовувати мову меншини, якщо співробітник органу державного управління та особи, які беруть участь у провадженні, погоджуються з цим.»;
- § 4 абз. 6: «У фахових публікаціях, в пресі та інших засобах масової інформації та в офіційній діяльності органів державного управління, якщо в них використовується мова меншини, поряд з стандартизованими географічними назвами, можуть наводити і позначення географічних об'єктів, які є загальноприйнятими та загальнозживаними у мові меншини, також мовою меншини.»;
- § 4 абз. 7, друге речення: «Всі написи та оголошення, призначені для інформування громадськості, передусім в магазинах, спортивних закладах, в ресторанах, на вулицях, біля доріг і над ними, в аеропортах, автовокзалах та залізничних станціях, можуть наводитись також мовою меншини.»;
- § 4 абз. 8: «Написи на меморіалах, пам'ятниках та пам'ятних дошках можна наводити поряд з державною мовою і мовою меншини.»;
- § 5b: «Громадяни Словацької Республіки, які належать до національної меншини, мають право поширювати та отримувати інформацію мовою її меншини посередництвом Радіо та телебачення Словаччини. Регіональна та локальна трансляція служби телевізійних програм або служби радіопередач мовою меншин реалізуються при умовах регульованих спеціальними законами.»

Вищезазначені положення поширюються на всю територію Словацької Республіки.

Основною одиницею територіальної дії, яка застосовується у випадку інших норм Закону № 184/1999 Зб. з., є населений пункт³⁸. Це означає, що призначені норми закону стосуються населених пунктів, перелік яких наведений у постанові Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з.

Відповідно до § 2 абз. 1 Закону № 184/1999 Зб. з. є умовою використання мови її меншини в офіційних відносинах, аби громадяни, які належать до національної меншини та мають постійне місце проживання в даному населеному пункті, становили за результатами двох послідовних переписів населення щонайменше 15% населення. Ця умова застосовується згідно § 7с. абз. 1 Закону № 184/1999 Зб. з. , згідно з яким два

³⁷ Методичні вказівки № 1/2013 Управління захисту персональних даних Словацької Республіки щодо поняття персональних даних зазначає: "Персональні дані - це не лише звання, ім'я, прізвище, адреса та інша контактна інформація, дата народження, ідентифікаційний номер фізичної особи, а також будь-яка інформація про особисті характеристики, обставини чи інші специфічні особливості, які характеризують або розкривають фізичну, фізіологічну, психологічну, економічну, культурну чи соціальну ідентичність конкретної фізичної особи. Доступно за посиланням: https://dataprotection.gov.sk/uouu/sites/default/files/metodicke_usmernenie_c.1_2013_k_pojmu_osobne_udaje.pdf .

³⁸ Відповідно до § 2 абз. 1 Закону Словацької національної ради № 369/1990 Зб. з. територія муніципалітету - це територіальна одиниця, яка складається з однієї кадастрової території або кількох кадастрових територій.

послідовних переписи населення означають переписи населення, результати яких були оголошені після 1 липня 2011 року.

Відповідно до § 7с абз. 2 Закону № 184/1999 Зб. з., положення § 2 абз. 1 не стосується тих населених пунктів, які наведені в постанові Уряду Словацької Республіки згідно § 2 абз. 2 діючого та чинного з 1 липня 2011 року, причому ці населені пункти право користуватися мовою національної меншини втраять, якщо за результатами трьох послідовних переписів населення після 1 липня 2011 року³⁹, громадяни Словацької Республіки, які є особами, що належать до національної меншини та постійно проживають у даному населеному пункті, жодного разу не утворять в населеному пункті щонайменше 15% населення.

В населених пунктах, визначених Постановою Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з. можуть особи, визначені у ст. Для цієї методичної вказівки, а це завжди відповідна мова національної меншини, яка проживає в цьому селі та відповідає умовам, визначеним вищезазначеним законом. Якщо цим умовам у селі відповідають кілька національних меншин, їхні мови можуть використовуватися паралельно.

Перелік населених пунктів розділений відповідно поодиноких національних меншин, тобто він включає перелік населених пунктів, в яких громадяни Словацької Республіки, які належать до угорської, німецької, ромської, русинської та української національної меншини, становлять щонайменше 15% населення. Для оцінки того, чи підпадає даний населений пункт під положення Закону № 184/1999 Зб. з. з територіальною дією, потрібно перевірити, чи є він у списку населених пунктів наведеному у Постанові Уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з. та що стосується національної меншини.

Ст. VII **Предметна дія**

Закон № 184/1999 Зб. з. регламентує використання мов меншин, передусім в таких сферах:

- використання мови меншин в офіційних відносинах;
- використання мови меншини у провадженні органів державної влади;
- використання мови меншини у веденні літопису населеного пункту;
- використання мови меншини в офіційному діловодстві;
- позначення мовою меншини;
- місцевий референдум про зміну позначення населеного пункту;
- використання мови меншини при розгляді справ перед судами та у сферах дошкільної освіти, початкових шкіл, середніх шкіл та культури (Закон № 184/1999 Зб. з. у цьому випадку посилається на спеціальні закони⁴⁰);
- використання мови меншини у закладах охорони здоров'я та закладах соціальних послуг або в установах соціального та правового захисту дітей та соціальних опікунів;
- інформування громадськості мовою меншини;
- поширення та отримання інформації мовою меншини;
- використання мови меншини органами державної влади та їх обов'язки;
- використання мови меншини в службових відносинах в поліції населеного пункту;
- використання мови меншини у спілкуванні з членами Збройних сил Словацької Республіки, озброєними корпусами безпеки, іншими збройними корпусами, Пожежного та рятувального корпусу та поліцією населеного пункту;

³⁹ Постанова Уряду Словацької Республіки № 221/1999 Зб. з. видання списку муніципалітетів, у яких громадяни Словацької Республіки, що належать до національних меншин, становлять щонайменше 20% населення (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1999/221/19990901.html>)

⁴⁰ § 5 абз. 1 та 2 Закону № 184/1999 Зб. з.

- компетенції та повноваження Управління уряду⁴¹ у сфері використання мов меншин;
- адміністративні правопорушення у сфері використання мови меншини.

Ст. VIII Офіційні відносини

Більш детальне визначення поняття офіційні відносини наводиться в ст. IV пункт 7 цих методичних вказівок. Офіційні відносини як підсумок діяльності та дій зобов'язаних суб'єктів при спілкуванні з громадянами поділяються на два напрями: усні офіційні відносини та письмові офіційні відносини. Закон № 184/1999 Зб. з. розрізняє ці дві форми офіційних відносин та встановлює для них відмінні правила.

1. Усні офіційні відносини

У разі усних офіційних відносин у значенні § 2 абз. 8 Закону № 184/1999 Зб. з. діє те, що громадянин Словацької Республіки, який є особою, що належить до національної меншини, може використовувати мову меншини в офіційних відносин на всій території Словацької Республіки, при умові згоди працівника органів державної влади та осіб, які беруть участь у провадженні. Ця постанова стосується одинадцяти мов меншин⁴². Це означає, що громадянин Словацької Республіки, який є особою, яка належить до національної меншини, може використовувати мову меншини в усних офіційних відносинах, якщо працівник органу державної влади та особи які беруть участь у провадженні, з тим погоджуються, навіть у населених пунктах, котрі не наведені у Постанові Уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з. Якщо йдеться про усну форму подання, то діють умови, викладені у § 2 абз. 8 Закону № 184/1999 Зб. з. Якщо це усне подання супроводжується письмовою формою подання, тоді йдеться про письмові офіційні відносини, до яких цитована постанова не застосовується.

В населених пунктах, наведених у Постанові Уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з. мова відповідної національної меншини може використовуватися як в усних, так і в письмових офіційних відносинах. Органи державного управління в цих населених пунктах відповідно до § 7 абз. 2 Закону № 184/1999 Зб. з. зобов'язані створити умови для використання мови меншини.

⁴¹ Відповідно до ст. 5 абз. 2, літ. d) пункт 4 Організаційних правил Адміністрації Уряду Словацької Республіки Генеральний секретар Службового управління забезпечує виконання завдань згідно з Законом № 184/1999 Зб. з. про використання мов національних меншин. Відповідно до ст. 24, абз. 2, е) Організаційних правил Адміністрації Уряду Словацької Республіки Кабінет Генерального секретаря Службового управління при здійсненні своєї діяльності забезпечує, зокрема, оформлення подач відповідно до Закону № 184/1999 Зб. з. у співпраці з Управлінням Уповноваженого Уряду Словацької Республіки у справах національних меншин.

Відповідно до ст. 24, абз. 2, ф) Організаційних правил Адміністрації Уряду Словацької Республіки Кабінет Генерального секретаря Службового управління при здійсненні своєї діяльності забезпечує, зокрема, надання професійної та методичної допомоги органам державного управління та організаційним підрозділам корпусу безпеки та корпусу порятунку у виконанні Закону про використання мов національних меншин у співпраці з Управлінням Уповноваженого Уряду Словацької Республіки у справах національних меншин.

Відповідно до ст. 24, абз. 2, г) Організаційних правил Адміністрації Словацької Республіки Кабінет Генерального секретаря Службового управління при здійсненні своєї діяльності, зокрема, забезпечує кожні два роки підготовку звіту про стан використання мов національних меншин у Словацькій Республіці у співпраці з Управлінням Уповноваженого Уряду Словацької Республіки у справах національних меншин і його внесення на розгляд уряду через керівника адміністрації уряду.

⁴² Більш детально про мови меншин, які використовуються на території Словацької Республіки, дивіться в ст. IV п. 3 цих методичних вказівок

2. Письмові офіційні відносини

Письмові офіційні відносини між громадянином та органом державного управління можуть бути спрямовані від громадянина до органу державного управління або від органу державного управління до громадянина. Це означає, що громадянин подає письмове подання у формі заяви або посередництвом попередньо роздрукованих бланків, або надсилає докази чи письмові документи органу державного управління. З іншого боку, офіційне повідомлення може бути ініційоване державним органом шляхом надсилання відповідей, рішень, офіційних документів (наприклад, свідоцтво про народження, свідоцтво про шлюб, свідоцтво про смерть, дозволи, посвідчення, довідки, вислови та декларації) чи офіційні бланки.

Громадянин Словацької Республіки, що належить до національної меншини, може за умов, передбачених § 2 абз. 3 Закону № 184/1999 Зб. з. подавати та пред'являти подання, докази та письмові документи. До них відносяться, наприклад, привід до порушення провадження у справі, доповнення приводів у процесі провадження, скарги, заперечення, апеляції та інші, включаючи письмову кореспонденцію. Всі або частина текстів таких документів можуть бути написані мовою меншини. Також подання, яке лише частково написано мовою меншини, розглядається як подання мовою меншини. Це означає, що якщо громадянин СР надіслав органу державного управління привід до порушення провадження у справі державною мовою, це не виключає можливості того, щоб додатки до цього подання були написані і мовою меншини та навпаки. Якщо органу державного управління доставлено подання мовою меншини, орган державного управління підготує його переклад державною мовою⁴³. Оскільки орган державного управління веде письмове діловодство державною мовою, подання мовою меншини внесе до справи державною мовою. Однак якщо оригінал подання був написаний мовою меншини, орган державного управління разом із перекладом подання на державну мову також здає на зберігання його оригінал.

Орган державного управління перевірить, чи має він право приймати подання мовою меншини (тобто, чи йдеться про орган державного управління згідно § 2 абз. 3 Закону № 184/1999 Зб. з.). Для визначення обов'язкового суб'єкту – органу державного управління, є визначальним місце спілкування органу державного управління з громадянином, а не місцезнаходження органу державного управління. Якщо місцезнаходження органу державного управління є в населеному пункті, який не включений до переліку населених пунктів, які є частиною згідно Постанови Уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з., але його офіс, робоче місце, станція чи контактне місце розташовані в населеному пункті відповідно до цієї Постанови, цей суб'єкт зобов'язаний забезпечити можливість використання мови меншини. Так, наприклад, громадянин, який подав подання до населеного пункту як до будівельного управління, причому цей населений пункт наведений у переліку цієї Постанови, але діловодство у галузі будівництва веде спільне будівельне управління з місцезнаходженням у населеному пункті, який в цьому переліку не наведений, має право на відповідь також мовою меншини.

Відповідно до § 2 абз. 3 Закону № 184/1999 Зб. з. орган державного управління надає відповідь на подання, написане мовою меншини, крім державної мови, також мовою меншини, за винятком видачі офіційних документів, причому цей виняток не поширюється на офіційні документи згідно з § 2 абзаців 4 і 5 цього Закону. Таким чином, якщо йдеться про відповідь на заяву чи привід, яка не стосується видачі офіційних документів у значенні § 2 абз. 4 і 5 Закону № 184/1999 Зб. з. (рішення, свідоцтво про народження, свідоцтво про шлюб, свідоцтво про смерть, дозволи, посвідчення, довідки, вислови та декларації) орган державного управління готує відповідь державною мовою

⁴³ § 3 абз. 2, п. с) Закону № 270/1995 Зб. з. про державну мову Словацької Республіки.

та мовою меншини. У наведеному випадку Постанова Уряду Словацької Республіки № 535/2011 Зб. з. котрою реалізуються деякі положення Закону № 184/1999 Зб. з. про використання мов національних меншин в редакції наступних правових норм (далі - «Постанова № 535/2011 Зб. з.»), не визначає графічного способу розміщення тексту державною мовою та тексту мовою меншини. Це означає, що тексти можуть бути розміщеними різними способами, так, наприклад: у двох стовпцях на одному документі, один під одним на одному документі або на двох окремих документах. Текст мовою меншини не повинен бути офіційно засвідченим перекладом тексту державною мовою. Текст мовою меншини може підготувати і працівник органу державного управління, який володіє мовою меншини. Текст мовою меншини має бути точним еквівалентом тексту державною мовою і повинен містити всі деталі відповіді державною мовою⁴⁴. Імена, вказані у відповіді, як державною мовою, так і мовою меншин, повинні відповідати іменам зацікавлених осіб, записаним в книзі органу записів актів цивільного стану. При наведені імен, прізвищ та даних про час, беруться до уваги правила мов меншин.

У тексті державною мовою назви міст та сіл наводяться державною мовою. У тексті, який написаний мовою меншини, назви сіл та міст, що знаходяться в Постанові Уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з. наводяться мовою меншини, відповідно до наведеної Постанови. У тексті, написаному мовою меншини відповідно до § 4 абз. 6 Закону № 184/1999 Зб. з., «поряд з стандартизованими географічними назвами, можуть наводити і позначення географічних об'єктів, які є загальноприйнятними та загальноживаними у мові меншини, також мовою меншини».

Під час використання фахової термінології мовою меншини рекомендується користуватись фаховими термінологічними словниками. На веб-сайті Уповноваженого Уряду Словацької Республіки з питань національних меншин публікуються наступні фахові термінологічні словники: словацько-угорський, словацько-ромський, словацько-русинський та словацько-український⁴⁵. Якщо між текстом державною мовою та текстом мовою меншини знайдеться змістова чи формальна невідповідність, визначальним є текст державною мовою.

Відповідно до § 2 абз. 3 Закону № 184/1999 Зб. з. орган державного управління створить умови для застосування права користуватися мовою меншини адекватним способом, причому може визначити часові межі для вирішення питань мовою меншини. Адекватним способом для цілей цієї постанови вважається спосіб, який не може призвести до обмеження права національної меншини відповідно до § 2 абз. 3 Закону № 184/1999 Зб. з. Водночас відповідно до § 7 абз. 2 Закону № 184/1999 Зб. з. відповідний орган державного управління зобов'язаний створити умови для використання мови меншини відповідно до Закону № 184/1999 Зб. з. і спеціальних законів.

Орган державного управління забезпечує офіційні відносини мовою меншини, передусім через працівників державного управління, які розмовляють мовою меншини.

Відповідно до § 7 абз. 1 Закону № 184/1999 Зб. з. орган державного управління та його працівники зобов'язані використовувати державну мову в офіційних відносинах, а на умовах, передбачених цим Законом та спеціальними законами, також використовувати мову меншини. Орган державного управління та його працівники не зобов'язані розмовляти мовою меншини⁴⁶. Якщо орган державного управління не має в наявності або не вистачає працівників, які розмовляють мовою меншини, орган державного

⁴⁴ Постанова Нітранського окружного суду від 22 липня 2020 р. sp. zn. 23Sa/90/2019.

⁴⁵ Дивись: <https://www.narodnostnemensiny.vlada.gov.sk/odborne-terminologicke-slovniky-v-jazykoch-narodnostnych-mensin/>.

⁴⁶ Детальніше в § 7 Закону № 184/1999 Зб. з. див. в ст. XXII цієї методичної вказівки.

управління може забезпечувати спілкування мовою меншини через послуги усного перекладу та письмового перекладу. Витрати на усний переклад та письмовий переклад з / на мову меншини несе орган державного управління.

Відповідно до § 2 абз. 3 Закону № 184/1999 Зб. з. орган державного управління може встановити час для вирішення питань мовою національної меншини. Це повинен бути встановлений графік та години прийому, протягом яких відповідний орган державного управління забезпечить можливість усного та письмового спілкування мовою меншини для громадян Словацької Республіки, які є особами, що належать до національної меншини. Його частота повинна відповідати реальним вимогам громадян Словацької Республіки, які є особами, що належать до національної меншини. У той же час ці особи повинні бути належним чином інформовані про графік та години прийому, коли вони можуть спілкуватися з відповідним органом державного управління мовою меншини. Подання, зроблені мовою меншини, можуть опрацьовуватися органом державного управління поза визначеним робочим часом.

Використання мови меншини в офіційних відносинах не впливає на встановлення процесуальних термінів, передбачених спеціальними правилами⁴⁷. Якщо, крім відповіді державною мовою, державний орган управління повинен дати відповідь мовою меншини, обидва тексти повинні бути видані разом у встановлені законодавством процесуальні терміни.

3. Інформація про можливість використання мови меншини

Орган державного управління відповідно до § 2 абз. 3 Закону № 184/1999 Зб. з. забезпечить інформацію про можливість використання мови меншини на чільному місці в місцезнаходженні органу державного управління. Наведений обов'язок органу державного управління більш детально регламентовано в Постанові № 535/2011 Зб. з. Додаток цитованої постанови Уряду Словацької Республіки передбачає обов'язкову форму інформації про можливість використання мови меншини. Цю інформацію орган державного управління має заповнити та розмістити на чільному місці в місцезнаходженні органу державного управління, причому рекомендується опублікувати інформацію і мовою меншини. Зразок цієї інформації державною мовою, а також угорською, німецькою, ромською, русинською та українською мовою розміщений на веб-сайті Уповноваженого Уряду Словацької Республіки з питань національних меншин⁴⁸. Постанова № 535/2011 Зб. з. також встановлює і інші форми інформації про можливість використання мови меншини, а саме посередництвом всіх своїх інформаційних систем, розташованих за місцезнаходженням органу державного управління⁴⁹. Інформаційною системою може бути, наприклад: навігаційна дошка, таблички з ім'ям та прізвищем на дверях працівників та інші ресурси, призначені для інформування громадян Словацької Республіки.

4. Видача рішень в адміністративних провадженнях мовою національної меншини

Відповідно до § 2 абз. 4 Закону № 184/1999 Зб. з. видається органом державного управління державною мовою в адміністративному провадженні крім рішення державною мовою також копія рішення мовою меншини:

- на запит, або;
- якщо провадження почалось подачею мовою меншини.

⁴⁷ Наприклад: § 49 Закону №. 71/1967 Зб. з.

⁴⁸ <https://www.narodnostnemensiny.vlada.gov.sk/narodnostne-mensiny/ochrana-jazykov-narodnostnych-mensin/informacia-o-moznosti-pouzivania-jazykov-narodnostnych-mensin/>.

⁴⁹ § 1 абз. 2 Положення № 535/2011 Зб. з. виконання деяких положень Закону № 184/1999 Зб. з. про використання мов національних меншин із змінами.

Для видачі копії рішення мовою меншини, достатньо, якщо виконується одна з наведених вище умов. Копія рішення мовою меншини не повинна бути офіційно засвідченим перекладом рішення державною мовою. Дану копію може також виготовити і працівник органу державного управління, який розмовляє мовою меншини. Це повинно бути точним еквівалентом рішення державною мовою і має містити всі основні положення рішення державною мовою. І в цьому випадку рекомендується користуватись фаховими термінологічними словниками, опублікованими на веб-сайті Уповноваженого Уряду Словацької Республіки з питань національних меншин. На даній копії обов'язково вказується назва населеного пункту, в якому видається рішення, крім державної мови, також мовою меншини. До інших відомостей, що наводяться в даній копії мовою меншини, належать, наприклад:

- найменування органу державного управління, що видає рішення;
- найменування посад відповідальних працівників органу державного управління;
- дата та час.

Офіційна печатка органу державного управління (з державним гербом посередині), прямокутні печатки з написом, презентаційні печатки та інші допоміжні печатки в адміністративних відносинах використовуються державною мовою⁵⁰.

Відповідно до § 32 абз. 2 Кодексу адміністративного судочинства, підставою для прийняття рішення є зокрема подання, пропозиції та заяви сторін, докази, власноручні засвідчення (достовірності даних) а також факти, загальновідомі або відомі адміністративному органу з його офіційної діяльності. Обсяг та спосіб встановлення підстав для прийняття рішення визначає адміністративний орган. Дані з інформаційних систем державного управління та витяги з них, за винятком відомостей та витягів із судимості, вважаються загальновідомими фактами та придатні для використання в законних цілях. Сторона процесу та фігурант не зобов'язані підтверджувати ці дані адміністративному органу документально. Документи, видані адміністративним органом, і зміст власного діловодства адміністративного органу вважаються фактами, відомими адміністративному органу зі службової діяльності, які сторона провадження та фігурант не повинні документувати адміністративному органу.

Відповідно до § 46 Кодексу адміністративного судочинства, рішення повинно відповідати законам та іншим правовим регламентам, повинно виноситися компетентним органом, повинно ґрунтуватися на надійно встановленому стані справ і повинно містити нормативні вимоги.

Відповідно до § 47 абз. 1 Кодексу адміністративного судочинства, рішення повинні містити вирок, обґрунтування та настановлення про апеляцію (розклад). Обґрунтування не потрібно, якщо всі сторони процесу повністю задоволені. Матеріали для прийняття рішення не являються частиною самого рішення.

Під адміністративним провадженням розуміються відповідно до § 1 абз. 1 Кодексу адміністративного судочинства провадження, в якому у сфері державного управління адміністративні органи вирішують права, законом захищені інтереси чи обов'язки фізичних та юридичних осіб, якщо спеціальним законом не передбачено інше. Під адміністративним органом відповідно до § 1 абз. 2 цитованого Закону розуміються державний орган, орган територіального самоврядування, орган самоврядування за інтересами, фізична особа чи юридична особа, котрій закон доручив приймати рішення про права, законом захищених інтересів чи обов'язків фізичних та юридичних осіб у сфері державного управління. Під адміністративне провадження підпадає ряд спеціальних правових норм, наприклад: Закон № 50/1976 Зб. про планування і забудову територій та про порядок виконання будівельних робіт (Будівельний закон) в редакції

⁵⁰ Ст. 5 та 11 Рекомендації Міністерства внутрішніх справ Словацької Республіки № 203-2005 / 06626 від 30 червня 2005 року для органів територіального самоврядування про використання державних символів, позначення будівель самоврядування та використання символіки місцевого самоврядування.

наступних правових норм⁵¹, Закон Словацької національної ради №. 372/1990 Зб. про адміністративні порушення в редакції наступних правових норм, Закон № 455/1991 Зб. про дрібне підприємництво (Закон про дрібне підприємництво) в редакції наступних правових норм, Закон №. 563/2009 Зб. про податкову адміністрацію (Податковий кодекс) та про внесення змін та доповнень до деяких законів. Очевидно, що § 2 абз. 4 Закону № 184/1999 Зб. з. застосовується до всіх видів проваджень, що регулюються вищезазначеним правовими нормами.

5. Видача двомовних офіційних документів

Відповідно до § 3 абз. 2, абз. а) Закону про державну мову, державною мовою видаються закони, постанови уряду та інші загальнообов'язкові нормативно-правові акти, у тому числі положення органів територіального самоврядування, рішення та інші офіційні документи; це не впливає на використання мов національних меншин та використання іноземних мов відповідно до спеціальних законів. Для цілей цих методичних вказівок під цим спеціальним законом розуміється Закон № 184/1999 Зв. з. Відповідно до § 2 абз. 5 цього Закону:

- свідоцтво про народження;
- свідоцтво про шлюб;
- свідоцтво про смерть;
- дозволи;
- посвідчення;
- довідки;
- вислови і
- декларації

в населеному пункті, який наведений в Постанові Уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з. видаються на запит двомовно, державною мовою та мовою меншини. У разі сумнівів визначальним є текст офіційного документа державною мовою.

Інші офіційні документи відповідно до § 3 абз. 2, п. а) Закону про державну мову видаються державною мовою. Форма запиту про видачу офіційного документа мовою меншини може бути усною або письмовою, це може бути одноразова заява, а також заява про постійну видачу певного офіційного документа мовою меншини.

Офіційні документи видаються двомовно як єдиний документ. Форму розташування тексту державною мовою і мовою меншини забезпечують § 2 та 3 Постанови № 535/2011 Зб. з.:

- на двомовному свідоцтві про народження, свідоцтві про шлюб та свідоцтві про смерть текст мовою меншини наводиться під текстом або після тексту державною мовою; розмір букв мовою меншини однаковий, як розмір букв державною мовою.
- на двомовних дозволах, посвідченнях, довідках, висловах та деклараціях текст державною мовою наводиться з лівого боку документа в одному стовпчику, а текст мовою меншини з правої сторони документа в другому стовпчику; розмір букв мовою національної меншини однаковий, як розмір букв державною мовою.

Текст мовою меншини повинен бути точним еквівалентом тексту державною мовою. Написання імен і прізвищ та позначень населених пунктів, а також використання офіційних печаток органів державного управління на офіційних документах мовою меншини розглядається у ст. VIII пункти 2 та 4 цих вказівок. Текст офіційного документа мовою меншини не повинен бути офіційно засвідченим перекладом тексту офіційного документа державною мовою. І в цьому випадку рекомендується користуватись фаховими термінологічними словниками, опублікованими на веб-сайті Уповноваженого Уряду Словацької Республіки з питань національних меншин.

⁵¹ Закон було скасовано законом №. 200/2022 Зб. з. (набирає чинності з 1 квітня 2024 р.)

6. Видача двомовних офіційних бланків

Відповідно до § 2 абз. 7 Закону № 184/1999 Зб. з. орган державного управління в населеному пункті, який наведений в Постанові Уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з., надає громадянам на запит офіційні бланки, видані в межах його компетенції, двомовно, а саме державною мовою та мовою меншини. І в цьому випадку може бути форма запиту на видачу офіційного бланку мовою меншини, усною або письмовою, це може бути одноразова заява, а також заява про постійну видачу певного офіційного бланку мовою меншини.

Якщо офіційний бланк готується центральним органом державного управління (наприклад, бланки для окремих органів місцевого державного управління готує та розподіляє Міністерство), також центральний орган державного управління готує і його двомовний зразок.

Якщо орган державного управління сам забезпечує офіційні бланки, він також відповідає і за підготовку їхніх двомовних зразків. У цьому відношенні орган державного управління може звернутися за професійною та методичною допомогою відповідно до § 7а абз. 1 Закону № 184/1999 Зб. з. до Адміністрації Уряду.

Відповідно до § 4 Постанови № 535/2011 Зб. з. на двомовному офіційному бланку текст мовою меншини наводиться під текстом або після тексту державною мовою. Розмір букв мовою меншини однаковий, як розмір букв державною мовою.

Двомовний офіційний бланк може бути заповнений мовою меншини, державною мовою або частково мовою меншини і частково державною мовою.

Двомовний офіційний бланк, частково заповнений мовою меншини, вважається за подання мовою меншини, це означає, що на таке подання орган державного управління дасть відповідь також і мовою меншини на умовах, передбачених Законом № 184/1999 Зб. з.

Ст. IX

Засідання органів державного управління

Відповідно до § 3 абз. 1 Закону № 184/1999 Зв. з. засідання органів державного управління в населеному пункті, який наведений в Постанові Уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з. може здійснюватися також мовою національної меншини, якщо всі присутні погоджуються з тим. Згідно з цією умовою, згода вимагається не лише від депутатів та міського голови, але й від інших осіб, які беруть участь у засіданні органів державного управління. Ця умова стосується як засідань ради населеного пункту, так і засідань інших органів державного управління в населеному пункті відповідно до вищезазначеного положення закону. Якщо всі присутні на засіданні органу державного управління згодні з використанням мов меншин, вони можуть бути використані всіма зацікавленими сторонами протягом усього засідання.

Відповідно до § 3 абз. 2 Закону № 184/1999 Зб. з. депутат ради населеного пункту в населеному пункті, який наведений в Постанові Уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з., має право використовувати мову меншини під час засідання цього органу. Решта учасників засідання ради населеного пункту можуть використовувати мову національної меншини, якщо з тим погоджуються всі присутні депутати ради населеного пункту та міський голова населеного пункту. Переклад забезпечить населений пункт, а саме посередництвом працівника населеного пункту, або посередництвом перекладача. Під іншими учасниками засідання розуміємо особи, які беруть участь у засіданні з офіційних обов'язків, зокрема, сільський (міський) голова чи мер міста та головний контролер населеного пункту⁵².

⁵² Пояснювальна записка (спеціальний розділ) до ст. I пункт 5 Закону № 204/2011 Зб. з. якою змінюється та доповнюється Закон № 184/1999 Зб. з. про використання мов національних меншин в редакції Закону

Ст. X Офіційне діловодство та літопис населеного пункту

Відповідно до § 3 абз. 4 Закону № 184/1999 Зв. з. діловодство може вестися поряд з державною мовою, також і мовою меншини в населеному пункті, що наведений в Постанові Уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з. Відповідно до цього положення, це, зокрема, протоколи, постанови, статистики, обліки, баланси, інформація призначена для громадськості та діловодство церков та релігійних товариств, призначене для громадськості, крім реєстрації актів громадського стану. Відповідно до § 13 абз. 4 літ. е) Закону Словацької національної ради № 369/1990 Зб. з. про утворення населених пунктів зі змінами та доповненнями (далі - «Закон про заснування муніципалітету»), сільський (міський) голова приймає рішення з усіх питань управління населеного пункту, котрі не виділені законом або статутом населеного пункту для ради населеного пункту, таким чином, і про використання мови меншин у цих районах.

Відповідно до § 3 абз. 3 Закону № 184/1999 Зб. з. населений пункт, який міститься в Постанові Уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з., може також вести літопис мовою меншини.

Ст. XI Позначення на мові національної меншини

Позначення мовою меншини регулюються § 4 Закону № 184/1999 Зб. з. Відповідно до абз. 1 - 7 цього параграфу, в населеному пункті, який знаходиться в Постанові Уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з.:

1. крім назви муніципалітету та його частини державною мовою, вказує також позначення муніципалітету та його частини мовою меншини, а саме **на дорожніх знаках, що вказують початок муніципалітету та його частину та кінець муніципалітету та його частини, будівлі органів публічної адміністрації або рішеннях**, видані мовою меншини, якщо таке позначення зазначено в цій постанові уряду;
2. **дорожні знаки з назвою населеного пункту** мовою меншини розміщуються під дорожніми знаками з назвою населеного пункту, яка завжди вказується державною мовою; Міністерство внутрішніх справ Словацької Республіки встановить загальнообов'язковим правовим актом дорожній знак з метою інформативного позначення муніципалітетів мовами меншин, який буде відрізнятися від дорожнього знака з назвою муніципалітет,
3. вони можуть використовувати інформаційні дорожні знаки з назвами позначених місць призначення державною мовою та мовою меншини для спрямування учасників дорожнього руху до позначених місць призначення,
4. позначення муніципалітету мовою меншини також може бути зазначено під час позначення **залізничного вокзалу, автостанції, аеропорту та порту**; позначення муніципалітету мовою національної меншини відображається під назвою державною мовою таким же або меншим шрифтом,
5. муніципалітет може позначати **вулиці та інші місцеві географічні позначки** на своїй території також мовою меншини;
6. **у професійних виданнях**, пресі та інших засобах масової інформації та в офіційній діяльності органів державного управління, якщо в них використовується мова меншини, крім прийнятих уніфікованих географічних назв⁵³, позначень географічних об'єктів, і вживаються мовою меншини, можуть подаватися також мовою меншини.

№ 318/2009 Зб. з. і котрим змінюються та доповнюються деякі закони.

⁵³ Закон Національної ради Словацької Республіки № 215/1995 Зб. з.

До пунктів 1–4

Населений пункт, який знаходиться в Постанові Уряду Словацької республіки № 35/2023 Зб. з., зобов'язаний вказати назву населеного пункту мовою меншин на дорожніх знаках із зазначенням початку населеного пункту та кінця населеного пункту, у рішеннях, винесених в адміністративному провадженні мовою меншини, та на будівлях органів державного управління. Ця Постанова у початковій версії містила перелік населених пунктів, в яких громадяни Словацької Республіки, що належать до угорської, української, русинської, ромської та німецької національних меншин складають щонайменше 20% населення. 1 січня 2012 року набула чинності Постанова Уряду Словацької республіки № 534/2011 Зб. з., якою був доповнена вищезазначена Постанова переліком назв населених пунктів на мовах меншин. Список містить обов'язкові форми назв населених пунктів на вищезгаданих мовах меншин. Назви населених пунктів, в яких громадяни Словацької республіки, які належать до ромської національної меншини, складають щонайменше 20% населення, ідентичні назвам населених пунктів державною мовою.

Розміщення дорожніх знаків із зазначенням початку та кінця населеного пункту та його частини є обов'язком конкретного управителя доріг. Відповідно до § 3 абз. 1–3 Закону № 135/1961 Зб. з. про дороги (Закон про дорожній рух) із змінами (далі - Закон про дорожній рух), автомагістралі та дороги I класу, включаючи їх проїзд через митниці та населені пункти, є майном держави, якщо це не встановлено спеціальним регламентом⁵⁴. Автомагістралі та дороги I класу, державним замовником яких є Словацька Республіка на підставі концесійного договору згідно зі спеціальним положенням (далі - концесійні дороги), є державною власністю. Дороги II та III класу, включаючи їх ділянки, що проходять через муніципалітети, є власністю самоврядного регіону, якщо окремим нормативним актом не передбачено інше. Ділянки проїзду доріг класу II та III через митні території є власністю держави. Дороги місцевого значення належать муніципалітетам. Дороги місцевого значення для немоторизованого автомобільного транспорту перебувають у власності держави, самоврядного регіону, муніципалітету або інших юридичних чи фізичних осіб.

Відповідно до § 3 абз. 5 літ. а) – г) Закону про дорожній рух, управління дорогами здійснює:

- a) у випадку автомагістралей та доріг відповідно до затвердженого плану розвитку автомагістралей та державних автомобільних доріг, крім їх транзитних ділянок через митні та концесійні дороги - Національна компанія автомагістралей⁵⁵;
- b) у випадку державних доріг, крім їх транзитних ділянок через митниці - юридичні особи, створені для цієї мети міністерством⁵⁶;
- c) у випадку доріг та місцевих доріг для немоторного транспорту, що належать самоврядним краям – самоврядний край, або юридичні особи, засновані або створені ним для цієї мети;
- d) у разі транзитних ділянок доріг, що належать населеному пункту, місцевих доріг та доріг спеціального призначення, що належать населеному пункту – населені пункти або юридичні особи, засновані або створені ним для цієї мети, якщо інше не передбачено спеціальним нормативним актом⁵⁷;

⁵⁴ Наприклад, § 2 Закону Словацької національної ради №. 138/1991 Зб. з. про комунальну власність із змінами, внесеними згідно із Законом № 639/2004 Зб. з. про Національну компанію автомагістралей та про внесення змін до Закону № 135/1961 Зб. з. щодо доріг (Закон про дорожній рух) із змінами згідно із Законом № 747/2004 Зб. з.

⁵⁵ Закон № 639/2004 Зб. з.

⁵⁶ § 21 Закону № 523/2004 Зб. з. державного управління та про внесення змін до деяких законів зі змінами.

⁵⁷ § 7с Закону Словацької національної ради № 377/1990 Зб. про столицю Словацької Республіки Братиславу зі змінами, внесеними Законом № 147/2021 Зб. з.

- e) у випадку комунікацій спеціального призначення, що належать державі⁵⁸ – юридичні особи, які ними повністю або переважно користуються;
- f) у разі транзиту через митниці - компетентні митні органи за погодженням з адміністрацією доріг та адміністратором автомагістралі або дороги, що веде до пункту пропуску через кордон;
- g) у разі концесійних доріг - концесіонер протягом періоду концесії.

Вищезазначені управителі доріг зобов'язані забезпечити дотримання зобов'язання зазначити назви населених пунктів та їх частин, що містяться у Постанові Уряду Словацької республіки № 35/2023 Зб. з., щодо дорожніх знаків із зазначенням початку населеного пункту та його частини та кінця населеного пункту та його частини мовою меншини.

У населених пунктах, поміщених в цій Постанові відповідно до § 4 абз. 1 Закону № 184/1999 Зб. з., окрім **назви населеного пункту** державною мовою, на будівлях органів державного управління також вказується **назва населеного пункту** мовою меншини. У той же час відповідно до § 2 абз. 6 Закону № 184/1999 Зб. з. **найменування органу державного управління** в населеному пункті, який знаходиться в цій Постанові, наводиться, крім державної мови також мовою меншини. Відповідно до § 7в абз. 4 Закону № 184/1999 Зб. з. положення § 2 абз. 6 цього Закону не застосовується, якщо призначення органу державної влади мовою меншини збігається з найменуванням державною мовою.

У населених пунктах, поміщених в Постанові Уряду Словацької республіки № 35/2023 Зб. з. відповідно до § 4 абз. 1 Закону № 184/1999 Зб. з. окрім назви населеного пункту державною мовою, назва населеного пункту мовою меншини також міститься у рішеннях, виданих мовою меншини⁵⁹.

Відповідно до закону № 184/1999 Зб. з. назва населеного пункту мовою меншини в населеному пункті також може бути включена до ідентифікації залізничного вокзалу, автовокзалу, аеропорту та порту. Відповідно до § 7с абз. 4 Закону № 184/1999 Зб. з. положення § 4 абз. 1 - 4 цього Закону не застосовуються, якщо позначення населеного пункту мовою меншини збігається з назвою державною мовою.

До пункту 5

Згідно § 2б абз. 1 – 6 Закону щодо установ населеного пункту:

1. громадський простір - вулиця, площа, парк, ринок та інший простір, доступний для населення без обмежень, який незалежно від форми власності слугує для загального користування, якщо інше не встановлено спеціальним законом; в населеному пункті з кількома вулицями чи іншими громадськими місцями кожна вулиця чи інше громадське місце має свою назву;
2. у муніципалітеті, де є кілька вулиць чи інших громадських місць, кожна вулиця чи інше громадське місце має власну назву;
3. назви вулиць та інших громадських просторів визначаються з урахуванням історії комуні, важливих неживих особистостей, речей тощо. Імена після живих осіб, довгі, дублюючі, образливі до моралі, релігійних чи національних почуттів, мовні проступки та назви, що не примикають до історії населеного пункту. Неприпустимо називати вулицю чи інший громадський простір іменами представників режиму Словацької Республіки 1939-1945 років чи іншого режиму, заснованого на фашистській ідеології чи нацистській ідеології, чи режиму, заснованого на комуністичній ідеології; це не стосується, якщо вони є представниками режиму, які чинили опір такому режиму. У разі

⁵⁸ Наприклад § 6 Закону № 111/1990 Зб. з. про державне підприємство із змінами, внесеними згідно із Законом Національної ради Словацької Республіки № 304/1995 Зб. з.

⁵⁹ Детальніше про прийняття адміністративних рішень мовою меншини див. ст. VIII п. 4 цієї методичної вказівки.

сумнівів щодо того, чи вважається особа представником режиму Словацької Республіки з 1939 по 1945 роки чи іншого режиму, заснованого на фашистській ідеології чи нацистській ідеології, або режиму, заснованого на комуністичній ідеології, компетентний орган має звернутися до Інститут пам'яті нації, який зобов'язаний надіслати заяву протягом 90 днів, в якій також оцінює можливу участь оцінюваної особи в антифашистському опорі чи іншому опорі режиму Словацької Республіки з 1939 по 1945 рік або інший режим, заснований на фашистській ідеології чи нацистській ідеології, або можливий опір оцінюваної особи комуністичному режиму;

4. найменування вулиць та інших громадських просторів мовою меншини в населених пунктах, про які йдеться в Постанові Уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з., регламентовано Законом № 184/1999 Зб. з.;

5. маркування вулиць та інших громадських місць забезпечує населений пункт за власний рахунок;

6. власник будинку зобов'язаний прийняти позначення будинку або іншої споруди з назвою вулиці або іншого громадського місця.

Відповідно до § 4 абз. 5 літ. а) п. 1 Закону про муніципальне утворення:

- у питаннях територіального самоврядування муніципалітет встановлює назви вулиць та інших громадських місць, а також їх зміну своїм розпорядженням.

Відповідно до § 4 абз. 5 літ. а) Закону № 184/1999 Зб. з. населений пункт, який знаходиться в Постанові Уряду Словацької республіки № 35/2023 Зб. з., також може позначати на своїй території вулиці та інші місцеві географічні позначки (наприклад, позначення місцевих будівель, історичних пам'яток, річок, парків, лісів тощо) також мовою меншини. Таким чином, законодавство розмежовує *назву вулиці*, яка є державною мовою та охоплюється положеннями Закону про муніципальний устрій, та *позначенням вулиці мовою меншини*, яка регулюється Законом № 184/1999 Зб. з.

Маркування вулиць більш детально регламентується Постановою Міністерства внутрішніх справ Словацької Республіки № 31/2003 Зб. з., який встановлює деталі щодо маркування вулиць та інших громадських просторів та нумерації будівель зі змінами (видана відповідно до абз.1 § 27а Закону про муніципальне управління із змінами, внесеними згідно із Законом № 453/2001 Зб. з.). Маркування вулиць та інших місцевих географічних позначок мовою меншини регулюється § 3 абз. 3 цієї Постанови, згідно з яким назви вулиць мовою меншини зазвичай вказуються на одній дошці орієнтації під назвою вулиці державною мовою; це стосується також маркування вулиць іншими орієнтовними даними мовою меншини. Населений пункт вирішує, чи призначити вулицю чи інше географічне зазначення мовою меншини. Рішення з цього питання прямо не зазначено в § 11 абз. 4 Закону про муніципальний устрій, в якому перераховані основні сфери, які вирішує рада населеного пункту. Однак рада населеного пункту може залишити за собою рішення з цього питання у своєму статуті.

До пункту 6

У зв'язку із застосуванням позначення географічних об'єктів, які узвичаєні та використовуються мовою меншини, вони можуть також наводитись мовою меншини, посилається на Закон № 184/1999 Зб. з. § 18 Закону про геодезію та картографію. Відповідні положення Закону викладені у статті IV пункт 22 цього методичного посібника, де детальніше йдеться про стандартизовані географічні назви.

Положення Закону № 184/1999 Зб. з., який регулює цю сферу, містить посилання на Закон про геодезію та картографію і в той же час на Закон про геодезію та картографію в положенні, що редагує цю область, посилається на закон № 184/1999 Зб. з. Виходячи з положень цих актів, зрозуміло, що територія стандартизованих географічних назв регулюється Законом про геодезію та картографію, а область позначення географічних об'єктів, які встановлюються та використовуються мовою меншини, регулюється

Законом № 184/1999 Зб. з.

Можливість позначення географічних об'єктів, які узвичаєні та використовуються мовою меншини, в смислі § 4 абз. 6 Закону № 184/1999 Зб. з. стосується таких специфічних напрямків: фахові видання, преса, інші засоби масової комунікації та офіційна діяльність органів державної влади.

У цьому відношенні слід зазначити, що відповідно до § 13 абз. 3, літ. а) - с) Закону про освіту відповідно до права дітей та учнів, що належать до національних меншин та етнічних груп, на освіту рідною мовою, на основі § 12 абз. 3 цього Закону, в навчальних виданнях, виданих мовою національної меншини, географічні назви наводяться таким чином:

- а) географічні назви, які узвичаєні та використовуються мовою національної меншини, повинні бути двомовними, спочатку мовою відповідної національної меншини, а згодом у дужках або після косої на державній мові способом, що використовується у підручниках, затверджених у роках 2002 - 2006;
- б) картографічні твори наводяться державною мовою;
- с) стислий огляд географічних назв подано наприкінці підручника у вигляді словника мовою національної меншини та державною мовою.

Ст. XII

Інформація про небезпеку для життя, здоров'я, безпеки чи майна мовою меншини

Відповідно до першого речення § 4 абз. 7 Закону № 184/1999 Зб. з., яке знаходиться в Постанові Уряду Словацької республіки № 35/2023 Зб. з. інформації щодо загроз життю, здоров'ю, безпеці чи майну громадян Словацької республіки у місцях, доступних для населення, подаються, крім державної мови також мовою меншини. Цей юридичний обов'язок поширюється на кожний суб'єкт, тобто на всі юридичні та фізичні особи, причому в розумінні цього положення місця, доступні для публіки, означають усі публічні простори в кадастрі населених пунктів, що містяться в Постанові Уряду Словацької республіки № 35/2023 Зб. з., як наприклад: вулиці, площі, будівлі державного управління, магазини, ресторани, спортивні майданчики, парки, а також громадські простори на околиці такого населеного пункту.

Інформація про загрози життю, здоров'ю, безпеці чи власності громадян Словацької Республіки використовується, наприклад, у сфері дорожніх знаків і транспортного обладнання, протипожежного захисту, будівництва, безпеки та охорони здоров'я на роботі, охорони здоров'я, надання фармацевтичної допомоги, ветеринарна та харчова безпека, охорона навколишнього середовища, захист споживачів і захист персональних даних (додаткова інформація міститься в Інструкції щодо застосування § 4 абз. 6 Закону № 184/1999 Зб. з. про використання мовами національних меншин зі змінами⁶⁰).

Відповідно до § 8 абз. 6 Закону про державну мову всі написи, рекламу та оголошення, призначені для інформування громадськості, зокрема в магазинах, спортивних спорудах, ресторанах, на вулицях, біля доріг та над ними, в аеропортах, автовокзалах та залізничних станціях, громадських транспортних засобах подаються державною мовою. У написах та повідомленнях, призначених для інформування громадськості мовою меншини та державною мовою в населених пунктах, що містяться в Постанові Уряду Словацької республіки № 35/2023 Зб. з. та в рекламі, порядок тексту не визначається. Розмір, колір та шрифт інформації, що стосується загрози життю, здоров'ю, безпеці чи майна громадян Словацької республіки мовою меншини, законодавством спеціально не

⁶⁰https://www.narodnostnemensiny.vlada.gov.sk/site/assets/files/3780/usmernenie_k_aplikacii_4_ods_6_zakona_c_184-1999_z_z_o_pouzivani_jazykov_narodnostnych_mensin-1.pdf.

регламентується.

Якщо модель інформації щодо загрози життю, здоров'ю, безпеці чи майну громадян Словацької Республіки підготовлена центральним органом державної адміністрації, вона також готує їх еквівалент мовами меншин. Якщо модель такої інформації передбачена законом або підзаконним правилом, вона також повинна включати їх еквіваленти мовою кожної меншини.

Якщо модель такої інформації надається органом громадського управління, він також відповідає за підготовку еквівалентів мовами меншин. У цьому відношенні орган громадського управління може звернутися за професійною та методичною допомогою у розумінні § 7а абз. 1 Закону № 184/1999 Зб. з. до адміністрації уряду.

Ст. XIII

Написи та повідомлення, призначені для інформування громадськості мовою меншини

Відповідно до другого речення § 4 абз. 7 Закону № 184/1999 Зб. з. всі написи та повідомлення, призначені для інформування громадськості, зокрема в магазинах, спортивних майданчиках, ресторанах, вулицях, біля доріг та над ними, в аеропортах, автовокзалах та залізничних станціях, також можуть міститись мовою меншини. Такі написи та повідомлення також містять інформацію, призначену для учасників дорожнього руху через дорожні знаки, включаючи позначення муніципалітетів та інші усталені та звичайні географічні назви мовою меншини. Вищезазначене положення цього Закону не поширюється на обмежене територіальне коло населених пунктів, яке передбачене Постановою Уряду Словацької республіки 35/2023 Зб. з. Ці написи та повідомлення знову підпадають під дію § 8 абз. 6 Закону про державну мову, відповідний текст якого викладений у ст. XII. Так само розмір, колір та тип написів та оголошень, призначених для інформування громадськості мовою меншини, не регулюються спеціально законодавством. Відповідно до останнього речення цього положення, в написах та повідомленнях, призначених для інформування громадськості мовою меншини та державною мовою в населених пунктах, де мова цієї національної меншини використовується в офіційному спілкуванні відповідно до Закону № 184/1999 Зб. з. та в рекламі порядок тексту не визначається. З вищевикладеного випливає, що в населених пунктах, які розміщені в Постанові Уряду Словацької республіки № 35/2023 Зб. з., текст мовою меншини може бути відведений на перше місце.

Відповідно до § 8 абз. 7 Закону про державну мову, зобов'язання, викладене в абз. 6 цього параграфу, не поширюється на торгове найменування, товарний знак, найменування установи, зареєстрованої або включеної до реєстрів чи списків відповідно до чинного законодавства Словацької Республіки або в іншій державі-члені Європейського Союзу або в державі-учасниці Угоди про Європейську господарську область. Зобов'язання також не поширюється на використання імені та прізвища, що містяться у написі, рекламі та повідомленнях призначених для інформування громадськості, а також на деякі встановлені іноземні мовні терміни, які зазвичай використовуються з товарним знаком в тексті реклами, відомі широкій публіці та є складовою частиною реклами.

Ст. XIV

Написи на пам'ятниках, меморіалах та меморіальних дошках мовою меншини

Відповідно до § 4 абз. 8 Закону № 184/1999 Зб. з. написи на пам'ятниках, меморіалах та меморіальних дошках можуть бути викладені крім державної мови також мовою меншини. Могильник, надгробок /надгробний камінь, надгробна плита, надгробна дошка/ пам'ятником не вважаються. Розглянуте положення виходить із Закону про

державну мову, який у § 5 абз. 7 передбачає, що написи на пам'ятниках, меморіалах та меморіальних дошках мають бути написані державною мовою. Якщо вони містять текст іншими мовами, тексти інших мов слідують за текстом на державній мові і повинні бути ідентичними за змістом тексту державною мовою. Текст іншою мовою повинен бути написаний тим самим чи меншим шрифтом, як текст державною мовою. Будівельник може звернутися до Міністерства культури Словацької Республіки щодо обов'язкової думки з точки зору відповідності напису на меморіалі, пам'ятнику та дощі Закону про державну мову. Це положення не поширюється на історичні написи на пам'ятниках, меморіалах та меморіальних дошках, які підлягають охороні згідно спеціального регламенту⁶¹. На пам'ятниках, меморіалах та меморіальних дошках з написом мовою меншини поміщені в Постанові Уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з., порядок текстів не визначається.

Ст. XV

Загальнообов'язкові правові норми мовою меншини

Відповідно до першого речення § 4 абз. 9 Закону № 184/1999 Зб. з. в населеному пункті, поміщеному в Постанові Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з., в межах своєї компетенції орган громадського управління надає інформацію про загальнообов'язкові законодавчі норми, крім державною мовою також мовою меншини. Розглянуте положення вказує на Закон про державну мову, який у § 3 абз. 2, абз. а) передбачає, що державною мовою видаються закони, постанови уряду та інші загальнообов'язкові нормативно- правові акти, включаючи постанови органів територіального самоврядування, рішення та інші публічні документи; це не впливає на використання мов національних меншин та використання іноземних мов відповідно до Закону №. 184/1999 Зб. з. Закону про освіту тощо.

Форма запитів на інформації про загальнообов'язкові правові норми мовою меншини може бути усною або письмовою. Так само відповідь на такий запит може бути усною або письмовою, залежно від конкретної вимоги громадянина Словацької Республіки. Інформація може складатися з надання тексту самого загальнообов'язкового правового акту або пояснення необхідної процедури згідно загальнообов'язкового юридичного акту.

Відповідно до другого речення § 4 абз. 9 Закону № 184/1999 Зб. з. населений пункт, який знаходиться в Постанові Уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з., може видавати загальнообов'язкові нормативні документи, що належать до сфери його компетенції, крім формулювань державною мовою також мовою меншини; у цьому випадку переважає текст державною мовою.

Ст. XVI

Місцевий референдум щодо зміни позначення села

Відповідно до § 4а абз. 1 та 2 Закону № 184/1999 Зб. з. населений пункт, який знаходиться в Постанові Уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з., у формі голосування його мешканців приймає рішення про зміну позначення населеного пункту мовою меншини, визначеного в Постанові Уряду Словацької Республіки. Місцевий референдум про зміну позначення населеного пункту охоплюється § 11а абз. 1, пункт d) Закону про муніципальний устрій, згідно з яким рада населеного пункту оголосить місцевий референдум у разі зміни назви населеного пункту. Детальніше про місцевий референдум щодо зміни позначення населеного пункту містить ст. IV п. 19 та 20 цієї методичної вказівки.

⁶¹ Закон № 49/2002 Зб. з. про охорону фонду пам'яток із змінами, внесеними згідно із Законом № 479/2005 Зб. з.

Ст. XVII

Використання мови меншини в судах та інших сферах

Згідно § 5 абз. 1 Закону № 184/1999 Зб. з. право користування мовою меншини у судових справах та інших областях також регулюється спеціальними законами, наприклад на Рамкову конвенцію про захист національних меншин (повідомлення Міністерства закордонних справ Словацької Республіки № 160/1998 Зб. з.), мовну хартію закону § 155 № 160/2015 Зб. з., § 18 Цивільно-процесуального кодексу, § 2 Закону № 301/2005 Зб. з. Кримінально-процесуального кодексу зі змінами, § 5 абз. 1, літ. е) Закону № 308/1991 Зб. з. про свободу віросповідання та статус церков та релігійних товариств із змінами, § 38 Закону № 314/2018 Зб. з. про Конституційний суд Словацької Республіки зі змінами, § 2 абз. 1 Закону Національної ради Словацької республіки № 300/1993 Зб. з. щодо імені та прізвища із змінами, внесеними згідно із Законом Національної ради Словацької республіки № 13/2006 Зб. з., § 16 а § 19 абз. 3 та 4 Закону № 154/1994 Зб. з. щодо реєстрів із змінами, № 265/2022 Зб. з. про видавників видань та про реєстр у сфері ЗМІ та аудіовізуальних засобів та про внесення змін до деяких законів (Закон про публікації), § 6 абз. 5 Закону № 211/2000 Зб. з. про вільний доступ до інформації та про внесення змін до деяких законів (Закон про свободу інформації), § 5 абз. 1 пункт g) Закону № 532/2010 Зб. з. про Радіо і телебачення Словаччини та про внесення змін до деяких законів.

Ст. XVIII

Сфера дошкільної освіти, початкових шкіл, середніх шкіл та культури

Відповідно до § 5 абз. 2 Закону № 184/1999 Зб. з. положення § 2 абз. 1⁶² не поширюється на сферу дошкільної освіти, основних шкіл, середніх шкіл та культури. Використання мови меншини в цих сферах регулюється окремими законами. Це положення стосовно посилань на ці спеціальні закони згадується, наприклад, у Законі № 596/2003 Зб. з. про державне управління освітою та шкільне самоврядування та про внесення змін до деяких законів із змінами і, звичайно, шкільний закон, який в першу чергу регулює дану сферу.

Ст. XIX

Охорона здоров'я та соціальний сектор

Відповідно до § 5 абз. 3 Закону № 184/1999 Зб. з. громадянин Словацької Республіки, який є особою, що належить до національної меншини, може спілкуватися з працівниками закладів охорони здоров'я та соціального захисту або закладів соціального та правового захисту дітей та соціального піклування в населеному пункті, який знаходиться в Постанові Уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з., мовою меншини. Медичний або соціальний заклад або установа соціального та правового захисту дітей та соціального піклування згідно з попереднім реченням дозволяють використовувати мову меншини відповідно до цього Закону та спеціальних законів, якщо умови цього закладу це дозволяють.

Використання мов у сфері охорони здоров'я та соціального обслуговування також регулюється § 8 абз. 4 Закону про державну мову, де зазначено, що порядок денний закладів охорони здоров'я та закладів соціального обслуговування ведеться державною мовою. Спілкування персоналу цих закладів з пацієнтами або клієнтами зазвичай ведеться державною мовою; у випадку пацієнта чи клієнта, чия рідна мова є іншою, ніж

⁶² Якщо громадянин Словацької республіки які є особами, що належать до національної меншини, і мають постійне місце проживання в даному населеному пункті, згідно з двома послідовними переписами населення в населеному пункті числять принаймні 15% населення, вони мають право використовувати мову меншини при офіційних контактах у цьому населеному пункті.

державна мова, спілкування може вестись мовою, якою пацієнт чи клієнт можуть спілкуватися. Члени персоналу не зобов'язані розмовляти іноземною мовою або мовою меншини. Пацієнт або клієнт, який є особою, що належить до національної меншини, може в цих установах в населених пунктах, розміщених в Постанові Уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з., використовувати рідну мову в спілкуванні з персоналом.

У разі інформованої згоди перед стерилізацією особи відповідно до § 40 абз. 6 літ. а) та б) Закону №. 576/2004 Зб. з. про охорону здоров'я, послуги, пов'язані з наданням медичної допомоги, а також про внесення змін та доповнень до деяких законів зі змінами Міністерство охорони здоров'я Словацької Республіки встановлює посередництвом загальнообов'язкового нормативно-правового акту детальні інформації, що передують інформованій згоді перед стерилізацією. Відповідно до вищезазначеного, Міністерство охорони здоров'я Словацької Республіки видало з чинністю з 1 квітня 2014 року розпорядження № 56/2014 Зб. з., в якому викладені деталі щодо інструкції, яка передують інформованій згоді перед стерилізацією особи, та моделей інформованої згоди перед стерилізацією особи державною мовою та мовами національних меншин. Також § 6 абз. 2 відповідного закону щодо загальних інструкцій та інформованої згоди посилається на Закон №. 184/1999 Зб. з.

Ст. XX

Інформування громадськості мовою меншини

Область публічної інформації мовою меншини детально регламентується § 5а Закону № 184/1999 Зб. з., через:

- **місцеве радіо чи інше технічне обладнання:**
відповідно до § 5а абз. 1 Закону № 184/1999 Зб. з. повідомлення, призначені для інформування громадськості за допомогою місцевого радіо чи інших технічних засобів, мають бути в населеному пункті, зазначеному в Постанові Уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з., можуть бути опубліковані крім державної мови також мовою меншини. Згідно § 5 абз. 4 Закону про державну мову, ці оголошення також можуть бути опубліковані іншою мовою після їх публікації державною мовою. Це означає, що це повідомлення завжди буде опубліковане спочатку державною мовою, а згодом може бути опубліковане мовою меншини;

- **публікацію важливої інформації на офіційній дошці оголошень, веб-сайті та в періодичному виданні населеного пункту:**
відповідно до § 5а абз. 2 Закону № 184/1999 Зб. з. населений пункт, який знаходиться в Постанові Уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з., публікує важливу інформацію, зазначену на офіційній інформаційній дошці населеного пункту, на веб-сайті населеного пункту та опубліковану в періодичному виданні⁶³, крім державної мови також мовою меншини, а саме:

- а) інформації про склад та повноваження органів влади населеного пункту;
- б) перелік юридичних норм, постанов, інструкцій, тлумачних висновків, згідно з якими населений пункт діє та приймає рішення або регулює права та обов'язки фізичних та юридичних осіб стосовно населеного пункту;
- в) місце, час та спосіб отримання інформації та інформації про те, де фізичні чи юридичні особи можуть подати заяву, клопотання, пропозицію, скаргу чи будь-яке інше подання;
- г) порядок, який мусить виконувати населений пункт при розгляді всіх заявок, пропозицій та інших подань, включаючи відповідні строки, яких слід дотримуватися;

⁶³ § 2 абз. Закон № 265/2022 Зб. з. про видавців видань та реєстр у сфері ЗМІ та аудіовізуальних засобів та про внесення змін до деяких законів (Закон про видання)

- e) масштаби адміністративних зборів⁶⁴, що стягуються населеним пунктом за дії та дії адміністративних органів, та масштаби зборів за розголошення інформації;
- f) інформація про управління державними коштами та управління майном населеного пункту;

- *принагідні друковані видання мовою меншини, призначені для громадськості:* відповідно до § 5а абз. 3 Закону № 184/1999 Зб.з. принагідні друковані видання, призначені для громадськості для культурних цілей, каталоги галерей, музеїв, бібліотек, програмки кінотеатрів, театрів, концертів та інших культурних заходів у населеному пункті, про які йдеться у Постанові Уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з., можуть бути видані мовою меншини, основна інформація повинна також надаватися державною мовою. Відповідно до цього положення, основна інформація означає інформацію про назву події, час та місце події та основну інформацію про зміст події. Ця інформація також повинна надаватися державною мовою, не визначаючи, якою мірою текст повинен бути державною мовою та яким шрифтом має бути текст державною мовою чи мовою меншини.

Ст. XXI

Поширення та отримання інформації засобами телебачення та радіомовлення мовою меншини

Відповідно § 5b Закону № 184/1999 Зб. з. громадяни Словацької Республіки, які належать до національної меншини, мають право поширювати та отримувати інформацію мовою меншини через Радіо та телебачення Словацької Республіки. Регіональне та місцеве мовлення телевізійної програми або радіопрограми мовами меншин здійснюється за умов, регламентованих спеціальними законами⁶⁵.

Основна діяльність Радіо і телебачення Словаччини у сфері мовлення мовою меншин відповідно до § 5 абз. 1, літ. е) п. 4 та г) Закону №. 532/2010 Зб. з. про Радіо і телебаченні Словаччини та про внесення змін до деяких актів зі змінами є:

- трансляція більшості програм, що становлять суспільний інтерес, у мовленні кожної програмної служби; програма в суспільному інтересі означає програму, спрямовану на задоволення інформаційних і культурних потреб слухачів або глядачів на території, яку охоплює сигнал мовника, а саме: 4. програма, яка представляє культуру з акцентом на словацьку національну культуру або культуру національної меншини та етнічні групи, їх життя та погляди;

- трансляція контенту та регіонально збалансованих програм для національних меншин та етнічних груп мовами національних меншин та етнічних груп, які проживають на території Словацької Республіки, у часовому діапазоні, що відповідає національному та етнічному складу населення Словацької Республіки. за останніми результатами перепису населення, будинків і квартир, проведеного на території Словацької Республіки; для забезпечення виробництва та трансляції програм для національних меншин та етнічних груп Радіо і телебачення Словаччини створює окремі організаційні підрозділи Словацького радіо та Словацького телебачення. Зобов'язання транслювати контент і регіонально збалансовані програми для національних меншин і етнічних груп, які проживають на території Словацької Республіки, у часовому діапазоні, що відповідає національному та етнічному складу населення Словацької Республіки згідно з останніми результатами перепису населення мешканців, будинків і квартир, які здійснюються на території Словацької Республіки, поширюється на радіомовлення (через спеціальну службу програмування), на трансляцію через окремий веб-сайт, а також на телевізійне мовлення, щонайменше 120 хвилин у робочі дні, тому щонайменше 500 годин такого мовлення щорічно забезпечується в усіх телевізійних програмах (зазначена кількість

⁶⁴ Закон Національної Ради Словацької Республіки № 145/1995 Зб. з. про адміністративні збори зі змінами.

⁶⁵ Наприклад, Закон № 532/2010 Зб. з., № 264/2022 Зб. з. про медіа-послуги та про внесення змін до деяких законів (Закон про медіа-послуги).

годин, відповідно до чинного законодавства Радіо і телебачення Словаччини, повинна досягти свого піку до 2024 року).

Ст. XXII

Створення умов для використання мови меншини

Згідно § 7 абз. 1 Закону № 184/1999 Зб. з. орган громадського управління та його працівники зобов'язані використовувати державну мову в офіційному спілкуванні, а також на умовах, передбачених цим Законом та спеціальними законами, також використовувати мову меншини. Органи громадського управління та її працівники не зобов'язані розмовляти мовою меншини.

У цьому відношенні слід зазначити, що відповідно до § 38 абз. 1, пункт е) Закону № 55/2017 Зб. з. щодо державної служби та про внесення змін до деяких законів зі змінами, умови прийому на державну службу включають в себе володіння державною мовою. Положення § 38 абз. 2, літ. б) і с) цитованого Закону передбачає, що володіння іноземною мовою є ще однією умовою прийому на державну службу, за умови, що орган служби, відповідно. виконання інших вимог, встановлених спеціальним положенням або визначених органом служби, вважає за необхідну умову для належного виконання державної служби за описом характеру робочого місця державного службовця. Відповідно до § 4 абз. 2, розпорядження адміністрації Уряду № 126/2017 Зб. з., де викладені деталі освіти державних службовців щодо типів компетенційного навчання - це мовна компетенційна освіта, спрямована на підтримку та підвищення рівня володіння а) державною мовою та б) іноземною мовою, особливо для групи державних службовців, для котрих володіння іноземною мовою є результатом опису посади державного службовця або *мовою національної меншини для групи державних службовців, які виконують державну службу в населених пунктах, визначених Постановою Уряду Словацької республіки № 35/2023 Зб. з.*

Відповідно до абз. 2 цього параграфу, орган громадського управління в населеному пункті, який знаходиться в Постанові Уряду Словацької республіки № 35/2023 Зб. з., зобов'язаний створити умови для використання мови національної меншини відповідно до цього Закону та спеціальних законів. Це положення тісно пов'язане з іншими положеннями цього Закону, зокрема з третім реченням § 2 абз. 3, згідно з яким орган громадського управління повинен створити умови для здійснення права відповідно до першого речення відповідного положення адекватним чином, при цьому він може визначати час, доступний для рішення справи мовою національної меншини.

Працевлаштування професійних працівників, які знають мову меншини, не є єдиним способом забезпечення використання мови меншини у спілкуванні з компетентним органом громадського управління. Якщо з об'єктивних причин орган громадського управління не може використовувати професійних працівників, які розмовляють мовою меншини, орган громадського управління повинен забезпечити можливість використання мови національної меншини по-іншому. Перевага працівника - це знання мови меншини. Докладніші відомості містяться в ст. VIII пункт 2 цієї методичної вказівки.

Згідно § 1 абз. 2 Закону № 184/1999 Зб. з., якщо спілкування відбувається мовою меншини, працівники органу громадського управління повинні використовувати кодифіковану або стандартизовану форму відповідної мови меншини у спілкуванні з громадянами Словацької Республіки, що належать до національної меншини⁶⁶. Під час використання професійної термінології мовою національної меншини рекомендується використовувати професійні термінологічні словники, опубліковані на веб-сайті

⁶⁶ Детальніше про терміни кодифікована та стандартизована мова див. ст. IV п. 4 та 5 цієї методичної вказівки.

Повноваженого уряду з питань національних меншин⁶⁷.

Ст. XXIII

Використання мови меншини в службі поліції населеного пункту

Відповідно до § 7 абз. 3 Закону № 184/1999 Зб. з. в населеному пункті, який знаходиться в Постанові Уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з., може користуватися поліція населеного пункту на службі крім державної мови, мовою меншини за умови, що присутні погоджуються. Більш детальне регулювання службових відносин див. у ст. IV п. 25 цієї методичної вказівки.

Ст. XXIV

Використання мови меншини у спілкуванні із Збройними силами Словацької Республіки, озброєними корпусами безпеки, іншими збройними корпусами, Пожежно-рятувальними корпусами та поліцією населеного пункту

Відповідно до § 7 абз. 4 Закону № 184/1999 Зб. з. якщо члени Збройних Сил Словацької Республіки, збройних служб безпеки, інших збройних корпусів, Пожежно-рятувального корпусу та поліції населеного пункту знають мову меншини, в населеному пункті, який поміщений в Постанові Уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з., можуть використовувати мову меншини у спілкуванні з громадянами Словацької Республіки, які належать до національної меншини. Для отримання додаткової інформації про Збройні сили СР, озброєні корпуси безпеки, інші озброєні корпуси, пожежно-рятувальні корпуси та поліцію населеного пункту див. у ст. IV п. 25 цієї методичної вказівки.

Ст. XXV

Компетенція адміністрації Уряду Словацької Республіки у використанні мов меншин

Компетенцію адміністрації Уряду⁶⁸ що стосується використання мов меншин врегульовано у § 7а Закону № 184/1999 Зб. з. Відповідно до абз. 1 цього параграфу адміністрація Уряду надає професійну та методичну допомогу органам громадського управління та організаційним підрозділам служб безпеки та порятунку у здійсненні цього Закону.

Адміністрація Уряду згідно § 7а абз. 2 Закону № 184/1999 Зб. з. кожні два роки подає Уряду Словацької Республіки звіт про стан використання мов меншин на території Словацької Республіки. Рада Уряду Словацької Республіки з прав людини, національних

⁶⁷ <https://www.narodnostnemensiny.vlada.gov.sk/odborne-terminologicke-slovniky-v-jazykoch-narodnostnych-mensin/>.

⁶⁸ Відповідно до ст. 5 абз. 2 літери d) п. 4 Організаційних правил Урядового офісу, генеральний секретар службового офісу, серед іншого, забезпечує виконання завдань згідно з Законом № 184/1999 Зб. про використання мов національних меншин.

Відповідно до ст. 24 абз. 2 літ. e) Організаційні правила Канцелярії Уряду Офісу Генерального секретаря державної служби під час виконання своєї діяльності головним чином забезпечує обробку подань відповідно до Закону про використання мов національних меншин у співпраці з Офісом Уповноваженого Уряду Словацької Республіки у справах національних меншин.

Відповідно до ст. 24 абз. 2 літ. f) Організаційний регламент Канцелярії Уряду Офісу Генерального секретаря державної служби під час виконання своєї діяльності головним чином забезпечує надання професійної та методичної допомоги органам державного управління та організаційним компонентам сил безпеки та рятування в виконання Закону про використання мов національних меншин у співпраці з Уповноваженим Уряду Словацької Республіки у справах національних меншин.

Відповідно до ст. 24 абз. 2 літ. g) Організаційного регламенту Канцелярії Уряду Офісу Генерального секретаря державної служби під час виконання своєї діяльності, зокрема, забезпечує підготовку раз на два роки звіту про стан використання мов національних меншин на території Словацької Республіки у співпраці з Управлінням Уповноваженого Уряду Словацької Республіки у справах національних меншин та подання його на обговорення Уряду через керівника адміністрації Уряду Словацької Республіки.

меншин та гендерної рівності⁶⁹. З метою підготовки звіту відповідно до абз. 3 цього параграфу адміністрація Уряду уповноважена вимагати від органів громадського управління інформації та письмові документи про використання мови меншин у своїй зоні компетенції. Окремі Звіти про стан використання мов меншин у Словацькій Республіці публікуються словацькою та англійською мовами веб-сайті уповноваженого⁷⁰.

Ст. XXVI Адміністративні правопорушення

Відповідно до § 7b абз. 1 Закону № 184/1999 Зб. з. адміністративне правопорушення у сфері використання мов меншин вчиняється органом громадського управління в населеному пункті, поміченим в Постанові Уряду Словацької Республіки № 35/2023 Зб. з.:

- a) не дозволяє громадянину Словацької Республіки, який є особою, яка належить до національної меншини, спілкуватися в усній та письмовій формі мовою меншини або не повідомляє його про цю можливість (§ 2 абз. 3)⁷¹;
- b) на прохання громадянина Словацької Республіки, яка є особою, яка належить до національної меншини, не видає копії рішення та свідоцтва про народження, свідоцтва про шлюб чи свідоцтва про смерть також мовою меншини (§ 2 абз. 4 та 5)⁷²;
- c) не забезпечує свою ідентифікацію на будівлі, в якій він знаходиться, також мовою меншини (§ 2 абз. 6)⁷³,
- d) відмовить видачу офіційного бланку, виданого в межах своєї компетенції, також мовою меншини (§ 2 абз. 7)⁷⁴;
- e) не забезпечує позначення населеного пункту мовою меншини в межах її юрисдикції у випадках, передбачених в § 4 абз. 1⁷⁵;
- f) не забезпечує надання інформації, написів та повідомлень у межах своєї юрисдикції відповідно до § 4 абз. 7 перше речення⁷⁶;
- g) на запит він не надає інформацію про загальнообов'язкові правові норми також мовою меншини (§ 4 абз. 9)⁷⁷;
- h) не надає адміністрації Уряду інформацію та письмові документи відповідно до § 7a абз. 3⁷⁸.

Відповідно до § 7b абз. 2 Закону № 184/1999 Зб. з. адміністративне правопорушення у сфері використання мов меншин вчиняється юридичною особою або фізичною особою - підприємцем, яка не надає напис чи повідомлення відповідно до § 4 абз. 7 мовою меншини, якщо напис чи оголошення містять інформацію, що стосується загрози життю, здоров'ю, майну чи безпеці громадян Словацької Республіки.

Згідно абз. 3 - 5 цього параграфу, адміністративні правопорушення відповідно до абз. 1 і 2 розглядаються адміністрацією Уряду, і якщо адміністрація Уряду виявить порушення обов'язків, призначить штраф від 50 до 2 500 євро. Порядок накладення штрафу регулюється загальним положенням про адміністративне провадження⁷⁹. При призначенні штрафу враховуються серйозність адміністративного правопорушення,

⁶⁹ Рада Уряду Словацької Республіки з прав людини, національних меншин і гендерної рівності відповідно до § 2 абз. 3 Закону № 575/2001 Зб. з. про організацію урядової діяльності та організацію центральної державної адміністрації, зі змінами, одним із постійних дорадчих органів Уряду Словацької Республіки.

⁷⁰ <https://www.narodnostnemensiny.vlada.gov.sk/spravy-a-koncepcne-materialy/sprava-o-stave-pouzivania-jazykov-narodnostnych-mensin/>.

⁷¹ Додаткову інформацію див. у статті VIII. П. 1-3 цієї методичної вказівки.

⁷² Додаткову інформацію див. у статті VIII. П. 4-5 цієї методичної вказівки.

⁷³ Додаткову інформацію див. у статті XI. п. 1 цієї методичної вказівки.

⁷⁴ Додаткову інформацію див. у статті VIII. цієї методичної вказівки.

⁷⁵ Додаткову інформацію див. у статті XI. п. 1 цієї методичної вказівки.

⁷⁶ Додаткову інформацію див. у статті XII. цієї методичної вказівки.

⁷⁷ Додаткову інформацію див. у статті XV. цієї методичної вказівки.

⁷⁸ Додаткову інформацію див. у статті XXIII. цієї методичної вказівки.

⁷⁹ Закон № 71/1967 Зб. з.

його наслідки, обставини, в яких воно було вчинено, тривалість та повторність порушення. Штраф може бути накладений протягом одного року з дня, коли адміністрації Уряду стало відомо про адміністративне правопорушення, але не пізніше двох років з дня його вчинення. Доходи від штрафних санкцій, накладених відповідно до Закону № 184/1999 Зб. з. є доходом державного бюджету.